

پایادولشیت

به مناسبت روز شعر و ادب

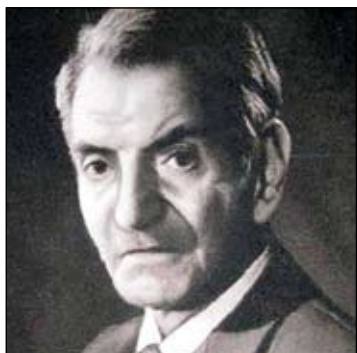
سرّ مقبولیت استاد شهریار

◀ **محمدعلی خسروی**

بیست و هفتم شهریور، سالروز درگذشت استاد سید محمد حسین شهریار به نام **اروز شعر و ادب** نامگذاری شده است. جایگاه بلند استاد شهریار در سهر ادب آذری و پارسی گرچه مستغنی از تعریف و توصیف است، اما عرصه‌های خیال و هنر نمای این نادره دوران آنچنان گسترده و بی‌کرانه است که هر چه در این باره گفته شود باز هم کم است.

از این رو بی مناسبت نخواهد بود لحظاتی کوتاه عطر خیال او را استشمام و در گلستان هنر او گلگشتی داشته باشیم و به برخی از ویژگی‌های شعر راستین که در کلام او موج می‌زند اشاره کنیم. شعر ماندگار و اثرگذار شعری است که حداقل یکی از سه ویژگی زیر را دارا باشد. و هر سه ویژگی، فراتر از حد مطلوب، در اشعار استاد شهریار نمایان‌اند:

۱- **گسترش زیبایی**

معنی گشوده و همونعان خود را نیز از آنچه خود احساس کرده و لذت برده خیر کند. بازگویی هنرمندانهٔ زیبایی‌های عالم هستی و ارائه آن در قالب شعر،موهبتی است الهی که نصیب برخی افراد به مقتضای طبع و طبیعت آنها می‌شود. سخن سرایان و شاعران هر کدام، به میزان گستره اندیشه و ادراک خود، در این وادی گام نهاده و به گسترش زیبایی‌ها و توسعه اندیشه‌های پاک و تاملیف روح و روان انسان‌ها و پدید آوردن جامعه‌ای عاری از کینه و خشونت و بد دلی کمک کرده اند. نقش استاد شهریار در این عرصه نقشی بی‌بدیل است. کلام سحرآمیز او توانست دل‌های مشتاق فراوانی را مجذوب آفریده‌های فکر و خیال خود کند و انبوهی از علاقه‌مندان شوق و هنر را همراه خود به گشت و گذار در بوستانی ببرد که از گزرت کل‌های رنگارنگ و تنوع آنها هر بیننده‌ای را به اعجاب و ا می‌دارد. هنر تصویر سازی، مضمون پرزازی، انسجام کم نظیر حروف و کلمات، فراوانی آرایه‌های لفظی و صنایع پدیدیه به‌ویژه در اشعار ترکی شهریار، که زبان مادی اوست، حیرت آور و در حد اعجاز است و به قول استاد سخن سعدی: بر حدیث من و حسن تو نیفزاید کس / حد همین است سخندانی و زیبایی را

۲ - **فرهنگ سازی**

عصر شعر یکی از اثرگذارترین عناصر فرهنگ ساز و تمدن آفرین در تاریخ جوامع بشری است. بسیاری از ایده‌های ناب و معارف بلند انسانی ماندگاری خود را مدیون این کلام سحرآمیز هستند که سینه به سینه و دهان به دهان از نسلی به نسل‌های بعدی منتقل شده است و این نشانگر ظرفیت بی‌همتای کلام موزون در حفظ و انتقال سنت‌ها و اندیشه‌های متعالی از گذشتگان به آیندگان است. استاد شهریار در این عرصه نیز کاری کرد کارستان؛ و در آثار خود از جمله «حیدر بابا» بسیاری آرسنه‌های پستندیه دینی و ملی را چون مثل سائر بر زبان‌ها جاری و نهاده‌ن کرد، و بدون اغراق می‌توان ادعا کرد که استاد شهریار فرهنگ بومی و مردمی آذربایجانی را احیا و جاودانه کرد.

۳ - **واگویی دردها**

شعر وقتی رنگ جاودانگی به خود می‌گیرد که ترجمان دردها، رنج‌ها، کاستی‌ها و آرزوهای سرگروب شده بشری باشد و در عین حال از تقویت حس امید و ترویج روح جوانمردی، پاکبازی، محبت، شجاعت، نوع دوستی و دیگر فضایل انسانی غفلت نوزد. شعر شهریار به‌ویژه حیدر بابای او فرهنگنامه درد و رنج انسان‌های همروزگار اوست. این شاعر دلسوخته همه دردمندان را با خود هم‌نوا کرده و با سوزناک‌ترین عبارات، به صورتی بس هنرمندانه و در پرده ایهام و ایهام، به بیان غم‌ها و درد مشترک انسان‌ها پرداخته است. ولی برخلاف برخی شاعران که خواننده را به بن‌بست ناامیدی می‌کشاندند استاد شهریار به‌دلیل برخورداری از نور ایمان و عقیده توحیدی روزنه امید در همچنان باز نگهداشته و افقی روشن را برای نجات و رهایی بشر ترسیم کرده است.

نکته مهم پس از پرسش‌مردن این سه ویژگی این است که استاد شهریارعلاوه بر قدرت طبع و صفای قریحه و لطف خداداد، دارای طبعی متنی بود. او هرگز تن بسه حقارت و زبونی نداد، با توکل و قناعت زیست و ایمان و شرف خود را به پای زخارف پست دنیوی نهاده، تا پایان عمر عزت و کرامت و عقیده پاک خویش را حفظ کرد. سرّ مقبولیت استاد شهریار را باید در خلوص و اعتقاد و صفای باطن او جستجو کرد. به همین دلیل است که شهریار محبوب دل‌هاست و پیوسته در ذهن و ضمیر مردم ما حضور دارد و به بلندی آفتاب عشق عمر جاودانه خواهد داشت.

بقیه در صفحه ۱۰

تهران جزو مناطق فقیر به لحاظ سرانه آموزشی است

مدیرکل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان تهران وضعیت افتتاح مدارس جدید در استان تهران در آستانه مهر را تشریح و از افتتاح ۵۵ پروژه آموزشی جدید خبر داد.

علی شهری در گفتگو با ایسنا گفت: در حال حاضر پروژه‌های آموزشی بسیاری در دست اجرا است، اما تعداد ۵۵ پروژه آموزشی با ۵۶۰ کلاس درس و ۷۲ هزار مترمربع در مهر ۱۳۹۸ آماده تحویل به ادارات آموزش و پرورش شهر تهران و شهرستان‌های استان تهران است.

وی افزود: از ایسن تعداد ۱۱ پروژه آموزشی با ۱۱۲ کلاس درس و ۱۳ هزار و ۴۹۲ مترمربع مساحت توسط آخرین مدرسه‌ساز احداث می‌شوند.

شهری با اشاره به وجود ۵۰۰ کلاس درس در تهران که باید مورد تخریب و بازسازی قرار بگیرند گفت: همچنین ۱۴ هزار و ۵۰۰ کلاس درس نیازمند مقاوم‌سازی هستند.

وی به کمبود فضای آموزشی در تهران نیز اشاره کرد و ادامه داد: با تراکم بالای جمعیت دانش آموزی در استان مواجهیم؛ علیرغم آنکه تراکم میانگین در مدارس کشور ۲۴ نفر است، این رقم در برخی مناطق دو برابر است. با توجه به جمعیت دانش‌آموزی فعلی، نیازمند ۱۲ هزار کلاس درس جدید هستیم که اگر رشد جمعیت را نیز درنظر بگیریم در چندسال آینده به ۱۸ هزار کلاس نیاز پیدا خواهیم کرد. مدیرکل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان تهران افزود: تهران جزو مناطق فقیر به لحاظ سرانه آموزشی محسوب می‌شود و نیازمند توجه ویژه و تخصیص ردیف‌های اعتباری ویژه برای احداث و بازسازی فضاهای آموزشی است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت:

محرم و صفر و دفاع مقدس در تاریخ تشیع ایران و تاریخ معاصر کشورمان به عنوان دو سرمایه تاریخی و معاصر به شمار می‌آیند و محرم و دفاع مقدس نقطه اتصال آینده تاریخی ما هستند.

مقتصد و سی و یکمین جلسه شورای فرهنگ عمومی کشور با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، اعضای شورای فرهنگ عمومی کشور در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با دستور کارهای ارائه گزارش درباره تمهیدات پیش‌بینی شده برای برگزاری هفته دفاع مقدس و بررسی محتوایی مراسم، سخنرانی‌ها، مداحی‌ها، عزاداری‌ها و تحلیل‌های صورت گرفته در ماه محرم سال جاری برگزار شد.

سید عباس صالحی در این نشست محرم و صفر و دفاع مقدس به عنوان سرمایه‌های تاریخی و معاصر به شمار

پاسخ رئیس سازمان سنجش به اعتراض داوطلبان ارشد

رئیس سازمان سنجش آموزش کشور در واکنش به اعتراض داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد سال ۹۸گفت: سازمان سنجش فقط مجری قوانین است و مرجع اعتراض به قانون مصوب نیست. دکتر ابراهیم خداییی در گفتگو با مهر افزود: ظرفیت‌های دانشگاه با توجه به درخواست دانشگاه و تأیید شورای گسترش آموزش عالی در دفترچه‌های آزمون‌ها چاپ می‌شود و تعیین ظرفیت بر اساس امکانات دانشگاه صورت می‌گیرد و سازمان سنجش دخالتی در میزان ظرفیت ندارد و فقط دانشگاه تصمیم‌گیرنده است.

وی درباره اعتراض داوطلبان به سهمیه‌ها گفت: ۲۵درصد ظرفیت هر کدرشته محل به «همسر و فرزندان شهدا و مفقودالان»، «آزادگان و همسر و فرزندان آنان»، «جانبازان ۲۵درصد و بالاتر و همسر و فرزندان آنان» اختصاص دارد. (سهمیه اپازگران ۲۵درصد ظرفیت، همچنین پنج درصد ظرفیت هر کدرشته محل نیز به «جانبازان زیر ۲۵درصد و همسر و فرزندان آنان» و

آمادگی ایران برای مشارکت در ساخت فیلم سینمایی با چین

سفیر چین با حسین انتظامی در سازمان سینمایی دیدار کرد. به گزارش مهر به نقل از روابط عمومی سازمان سینمایی، در راستای گسترش و تعمیق همکاری‌های سینمایی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین، سفیر این کشور در تهران با رئیس سازمان سینمایی دیدار کرد. در این دیدار که روز گذشته ۲۵ شهریور انجام شد طرفین ضمن تأکید بر اشتراکات ۲ کشور، بر گسترش همکاری‌های سینمایی به ویژه در حوزه تولید مشترک و عرضه و پخش آثار سینمای در بازارهای طرفین تأکید کردند. حسین انتظامی در این دیدار با تشریح سیاست‌های سینمایی ایران، بر اهمیت گسترش مبادلات و مبادلات سینمایی میان ۲ کشور تأکید کرد و در همین راستا، آمادگی سازمان امور سینمایی را برای عقد هرچه سریع‌تر تفاهنامه همکاری‌های مشترک سینمایی با تأکید بر انجام تولیدات مشترک، اعلام کرد.

سفیر چین نیز که در ایسن دیدار رایزن فرهنگی کشورش در ایران را نیز به همراه داشت با استقبال از توسعه همکاری‌های سینمایی، ضمن ابراز علاقمندی خویش به کشور و فرهنگ ایران و اهمیت سینما در شناخت متقابل ۲ کشور از یکدیگر، بر عزم جدی اش برای پیگیری امضای تفاهنامه‌ها تأکید کرد و گفت: من فقط چند ماهی است که به ایران رسیده‌ام و با این حال علاقه

در بزرگداشت آل احمد عنوان شد: «جلال» هنوز زنده است

در مراسم بزرگداشت جلال آل احمد گفته شد: آل احمد هنوز نمرده و زنده است، چرا که آثارش همچنان خوانده می‌شوند.

به گزارش ایسنا بر اساس خبر رسیده، سعید اوحدی - رئیس سازمان فرهنگی و هنری وزارت ارشاد ایران - در همایش «بزرگداشت جلال آل احمد» که روز دوشنبه ۲۵ شهریور ماه در فرهنگسرای سرو برگزار شد، اظهار کرد: همه انسان‌ها به دنبال کمال هستند و بسیاری از افراد را می‌بینیم که در یک لحظه به مسیر رسیدن به خداوند می‌پیوندند. ایسن را در زندگی این نویسنده بزرگ هم می‌بینیم. در دهه ۴۰ و در

اخبار داخلی

وزیر ارشاد: محرم و دفاع مقدس اتصال آینده تاریخی ماست

می‌کنند و هرچقدر به درستی از آنها فرآوری

کثیم تأثیرات فراوانی خواهند داشت.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به گزارش ارائه شده بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس در این جلسه درباره اقدامات صورت گرفته برای هفته دفاع مقدس، گفت: ابعاد مناسکی هفته دفاع مقدس با اهمیتند و در این فضا قلبهایی وجود دارند که با ارائه آنها می‌توان اتفاقات پنهانی را در این زمینه برای آینده رقم زد و طرح آن منجر به ارائه ایده‌ها و پیشنهادهای جدیدی از سوی اعضای شورای فرهنگ عمومی می‌شود.

وی در ادامه با اشاره به گزارش ارائه شده سازمان تبلیغات اسلامی در این جلسه درباره محرم، افزود: در این زمینه نیز توجه به

برخی نکات ضروری است.
تجمع گزارش درباره محرم و عزاداری‌ها، گزارش روندی بر مبنای چند ساله و همچنین نسبت سال‌های

۹۷ و ۹۸ با یکدیگر، گزارش تحلیل سازمان تبلیغات اسلامی و پیشنهادهای این سازمان در این زمینه از جمله این نکاتند.

در ابتدای این جلسه سیدمحمدرضا موالی‌زاده،دیرشورای فرهنگ عمومی کشور نیز ضمن تسلیت به مناسبت ایام حسینی(ع) به برخی مناسبت‌های تقویمی این ماه اشاره کرد.

بهمین کارگر رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس نیز گفت: در نظر است ۵۰۰ برنامه ملی، ۱۲۰۰ برنامه استانی و ۱۰هزار برنامه در شهرها و روستاها در این زمینه انجام شوند.

در بخش دیگری از این جلسه مرتضی الویری، رئیس شوروی عالی استان‌ها و رئیس شورای اسلامی شهر تهران گفت: در عزاداری‌ها و ندری‌ها باید نسبت به اسراف مواد غذایی توجه داشته باشیم.

وی در ادامه به توجه بر کاهش

برج آزادی میزبان برنامه‌های هنری هفته دفاع مقدس

ساعت ۱۶ تا ۱۸در سالن سمبولیشن به صورت رایگان برای عموم نمایش داده خواهند شد.علاقه‌مندان به بازدید از ویژه برنامه‌های هفته دفاع مقدس می‌توانند از یکشنبه تا پنجشنبه ساعت ۱۶تا ۱۸به برج آزادی یکشنبه ۳۱شهریور تا پنجشنبه ۴مهر مراجعه کنند.

همکاری‌های علمی با دانشمندان

برجسته جهان اسلام افزایش می‌یابد

بنیاد علم و فناوری مصطفی (ص) با هدف تقویت ارتباط دانشجویان و دانشمندان جوان کشور با دانشمندان برجسته جهان اسلام، فرصت‌هایی را در قالب همکاری‌های داوطلبانه ایجاد می‌کند.

به گزارش ایسنا، حوزه‌های همکاری در این طرح شامل ایجاد فرصت تعامل با دانشمندان برجسته در همراهی با مهمانان خارجی، مشارکت در فعالیت‌های رسانه‌ای و پوشش این رویداد بین‌المللی و همکاری در برگزاری رویدادهای علمی و فناوری هفته اعطای جایزه مصطفی (ص) است.

از شرایط لازم برای داوطلبان می‌توان به فارغ‌التحصیلی در سطوح تحصیلات تکمیلی دانشگاه، تسلط به یکی از زبان‌های انگلیسی، عربی و فرانسه، حداقل سن ۲۲سال اشاره کرد.

علاقه‌مندان واجد شرایط می‌توانند از طریق تکمیل فرم مربوطه در وب‌گاه step.mstfdn.org تا تاریخ ۳۰ شهریورماه آمادگی خود را اعلام کنند.

انتشست تبادل تجربیات علم و فناوری در کشورهای اسلامی» به منظور ایجاد فضای همکاری و تعامل بین متخصصان و دانشمندان کشورهای اسلامی برنامه‌ریزی و اجرا خواهد شد.

استاد پرویز خائفی شاعر نام‌آور شیراز درگذشت

سرویس شهرستان‌ها: استاد پرویز خائفی، شاعر و حافظ‌پژوه پیشکوت بزرگ شیرازی در ۸۳ سالگی درگذشت.

وی شامگاه دوشنبه (۲۵شهریورماه) پس از یک دوره بیماری در بیمارستانی در زادگاهش، شیراز از دنیا رفت. مراسم تشییع پیکر این شاعر و پژوهشگر احتمالاً روز پنجشنبه (۲۸شهریورماه) برگزار خواهد شد. پرویز خائفی متولد ۱۶آذرماه سال ۱۳۱۵در شیراز بود. آن‌گونه که در معرفی‌اش عنوان شده، تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خود به پایان رساند و برای ادامه تحصیل وارد دانشکده ادبیات شیراز شد. او در رشته زبان و ادبیات فارسی لیسانس گرفت و سپس به تدریس در دبیرستان‌های شیراز مشغول شد. بعد از چندی عازم تهران شد و دوره فوق لیسانس را در علوم اجتماعی گذراند و به سمت مسؤول تبلیغات و انتشارات کمیته پیکار با بی‌سوادی منصوب شد.

خائفی از آن پس در وزارت فرهنگ و هنر مشغول به کار شد و مدتی ریاست کتابخانه ملی فارس را برعهده داشت. او همچنین در کنار تدریس در دانشگاه، مدتی سرپرست مرکز حافظ‌شناسی در آرمگاه حافظ بود.

اولین مجموعه شعر پرویز خائفی با عنوان «حصار» در سال ۱۳۴۲منتشر شد.
باز آسمان آبی است، «از لحظه تا یقین»، «این خاک تابناک، «اکی شعر تر انگیزد»، «پنج کتاب در یک کتاب»، «پیرا و «پار» «ساد و باد»، «آخرین آغساز» و «کنار لحظه‌های عمر» دیگر کتاب‌های منتشر شده این شاعرند.

خائفی همچنین پژوهش‌هایی در زمینه شعر کلاسیک و به‌ویژه حافظ منتشر کرده و از جمله کتاب‌هایش درباره حافظ «حافظ در اوج»، «مقالات و مقابله‌ها» و «نگاهی به غزل حافظ» است.

برگزاری «نشست بررسی تأثیر متقابل فرهنگ و هنر عاشورایی و ایرانی»

همزمان با دهه دوم محرم «نشست بررسی تأثیر متقابل فرهنگ و هنر عاشورایی و ایرانی» در باغ موزه هنر ایرانی برگزار می‌شود.

به گزارش شبستان، به مناسبت دهه دوم محرم «نشست بررسی تأثیر متقابل فرهنگ و هنر عاشورایی و ایرانی» با هدف مطالعه تأثیرات متقابل فرهنگ و هنر عاشورا و فرهنگ و هنر ایران و تبیین تأثیرات و تأثرات از منظر فرهنگ و هنر برگزار می‌شود. این نشست با حضور صاحب‌نظرانی چون احمد مسجد جامعی، عضو شورای اسلامی شهر تهران، حبیب‌الله صادقی، عضو هیأت علمی دانشگاه و عضو پیوسته فرهنگستان هنر و اصغر فهمی‌فر، عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس، روز چهارشنبه، ۲۷شهریور ماه، ساعت ۱۶:۰۰در محل نگارخانه پردیس باغ‌موزه هنر ایرانی به نشانی خیابان ولیعصر (عج)، خیابان فیاضی، خیابان بوسی و هرزگوین، خیابان دکتر حسینی برگزار می‌شود. شرکت در این نشست برای عموم آزاد و رایگان است.

به اعتبار «ملت» خرید کنید

مانی کارت اعتباری

• تا پانصد میلیون ریال • حداقل نرخ سود • تجدیدپذیر

اخبار کوتاه داخلی

ساعت و سهمیه تماشاچیان دربی تغییر کرد

استادلاری تهران پس از بررسی‌های لازم در مورد برگزاری نودمین دیدار تیم‌های فوتبال استقلال و پرسپولیس گرفت که تصمیم گرفت که ۳۱ شهروبر برگزار می شودمعاون امنیتی و انتظامی استانداری تهران در میدان خاخر نشان کرد: این مسابقه به میزبانی استقلال می باشد که در این مسابقه سهمیه ۵۰۰ فردصلی به تماشاگران هم تیم اختصاص یافته است.
این در حالی است که پیش از این قانون ۹۰ به ۱۰ در مورد تماشاگران تیم های میزبان و مهمان اعمال می شد.

شکست مردان تنیس روی میز بر ابر هنگ کنگ

تیسیم ملی تنیس روی میز مردان کشورمان برای کسب یکی از رتبه‌های پنج تا هشتم مقابل هنگ‌کنگ شکست خوردبه گزارش خبرگزاری فارس و به نقل از پایگاه اطلاع رسانی فدراسیون تنیس روی میز، با پیگیری مسابقات تنیس ملی مردان کشورمان در قهرمانی آسیا برای کسب رتبه پنجم تا هشتم ملی پوشان به مصاف هنگ کنگ رفتند. در این دیدار بعد اعلامیان در بازی نخست ۳ بر ۲ شکست را پذیرفت اما نیمه دوم بازی بعد انتقام برابر را گرفت و مقابل ووکنگ چون تنگ صاحب رنک ۱۶ دنیا ۳ بر ۲ بر پیروزی رسید.در بازی سوم امین احمدیان با نتیجه ۳ بر یک مغلوب شد و در پایان نواشد اعلامیان پس از انجام بازی‌های سنگین ۳ بر صفر نتیجه را واگذار کرد.

گرمای پور به لیگ بسکتبال چین تأییه پیوست

ملی‌پوش دو رگه بسکتبال ایران با تیمی در چین تأییه قرارداد بست و فصل آینده در این کشور دست به توپ خواهد شدبه گزارش ایران‌آون گرمای‌پور ملی‌پوش ایرانی – انگلیسی بسکتبال ایران است که به جام‌جهانی هم حضور داشت حالا بعد از حضور در لیگ ایران و کراسی قرار است در شرق آسیا و لیگ چین‌تاییه به میدان برود. گرمای‌پور با تیم جوانی کانتالچی چین تأییه به توافق رسیده و یک فصل با پیراهن آن تیم به میدان می‌رود. او فصل گذشته مدتی با دانشگاه‌آزد بود و سپس از ایران رفت و در لیگ کراسی دست به توپ شد. گرمای پور در جام‌جهانی برای ایران به میدان رفت و توانست در قالب تیم ملی به سهمیه المپیک توکیو نیز دست پیدا کندشش از او بهنام پنجابی نیز به تیم کشکی لیگ چین پیوست تا تعداد لژیونرهای بسکتبال ایران فعلا به عدد ۶ برسد.

سربریی تیم کشتی فرنگی آیداستفاد کرد

چشم‌پید خیرآبادی سرمربی تیم کشتی ایران دیدر آن‌ساعت حضور این تیم در رقابت‌های جامی از سمت خود استعفا کردبه گزارش خبرنگار مهر جمشید خیرآبادی سرمربی تیم کشتی فرنگی ایران و یکی از مربیان پیشین تیم ملی بزرگسالان که سابقه همکاری با محمد بنی‌ادرن نیز در المپیک ۲۰۱۲ لندن داشت، با انتشار متنی از سمت خود استعفا کرد قسمتی از این متن اعلام است: با وجود محدود بودن وضعیت فنی تیم ملی زیر ۳۳ سال (امید) از آنجا که هرگز دوست نداشته و ندارم بخاطر منیت ها کوچکترین آسیبی به عشق همیشگی ام کشتی بردم از سوی دیگر مسئولی را اصل انگاربناباير موفقیت در کار فنی می‌دانم، ضمن استعفا از سرمربیگری تیم کشتی فرنگی امید، برای کشتی ایران و جنباعلی بهترین‌ها را از آزموندم»

بقیه از صفحه ۳

خاطره‌ای از استاد مهرداد اوستا
تا یکی از روزهای سال ۱۳۷۰، با مرحوم استاد مهرداد اوستا دیداری داشتم. گفتند: فردا عازم هند هستم تا در کنفرانسی با عنوان شهریارشناسی در یکی از دانشگاه‌ها سخنرانی کنم. برای من تعجب آور بود که در دانشگاهی درهند نشست شهریارشناسی برگزارشود و سخنران آن جلسه ادیبی بلند آوازه چون استاد اوستا باشد. پرسیدم شما خود از اساتید بزرگ و صاحب سبک در نظم و هنر هستید مگر شهریار چه ویژگی دارد. پاسخ داد در سخن شهریار چیزی هست که در اشعار دیگران چنان کماب است و آن سهل و منعم بودن کلام ایشان است و سپس ثمثل کردند به این بیت که مطلع یکی از زیباترین غزلیات استاد شهریار است:

در وصل هم در شوق تو ای گل در آتشم

عاشق نبوده‌ای که بدانی چه می‌کنم مرحوم اوستا می گفت: موضع سخنرانی من در همین غزل خصوصاً مصرع دوم این بیت است. ایشان همچنان این مصرع را «عاشق نبوده‌ای که بدانی چه می‌کنم» با حاشی اعجاب‌برانگیز تکرار می کرد و می گفت: شهریار با این مصرع سلسله دنبیلی از احساسات را به شنونده منتقل می‌کند که با یک کتاب هم نمی‌شود این کار را کرد و این ویژگی شاعران بزرگ است که سخنان‌شان سرگ و منمتع است.

اشعار ترکی استاد شهریار

گاهی با خود می گویم آتش‌آش اساتید زبان فارسی و شعرشناسانی چون ستاد اوستا با زبان آذری نیز آشنایی داشتند تا عظمت خیره کننده شهریار را درمنظومه «حیدر» با مشاهده می‌کردند که چه هنگامه و شوری به پا کرده با چگونگی با یک بیت با مصرعی مخاطب را از خود بیخود نموده و به اعماق دوردست خاطرات تلخ و شیرین می‌برد. به نظر می‌رسد شناخت قدرت هنری و گستردگی آفاق اندیشه و خیال شهریار را باید در سروده‌های او با نام «حیدر» باپایه سلاسه» مشاهده کرد. هرچند اشعار فارسی استاد شهریار نیز بسیار نفاز و شیوا است و از سوی بزرگان شعر و ادب همچون ملک الشعرای بهار و جمالزاده و دیگران مورد تحسین قرار گرفته است. ولی برای کسانی که به هر دو زبان آشنایی دارند جای تردید نیست که غنا و زیبایی اشعار ترکی شهریار بسی فراتر از اشعار فارسی اوست.

استاد دکتر مهدی روشن ضمیر در مقدمه شان بر«حیدر» پاییه سلام» که در سال ۱۳۳۲ شمسی به چاپ رسیده است، می‌نویسند: «حیدربا آینه تمام نمای زندگی است. اغلب گریه است و گاهی خنده. اما همان طوری که «مولیر» در بعضی کمدی‌هایش از کنار تراژدی رد شده است، خنده حیدربا یا نیمه‌هشانه اشک آلود است. علت این امر این است که خود شاعر طبعاً و اساساً ملول و محزون بوده و خواننده چهره غمزه وی را تقریباً در همه جای اشعار مشاهده می‌کند، و چون این قطعات از دلی شوریده برون تراویده لاجرم در دل‌های خوانندگان جای تأثیر خاصی می‌گذارد. در کوتاه سخن اگر بنا باشد که لامرتین را «شاعر دریاچه» و سولی بوروم را «سازنده گلداد گشتنه» و نیمه را «سراینده افسانه» و جهازی را «نگارنده باباگوئی» بنامیم به نظر من شهریار

رئیس مرکز تحقیقات ایلز:

عقونت ایلز کشفده نیست

رئیس مرکز تحقیقات ایلز با بیان اینکه هیچ کمبودی در زمینه داروهای بیماران مبتلا به ایلز نداریم، گفت: علادی اعلام کردند که داروهای در دست مصرف کننده در اختیار بیماران HIVقرار گرفته است، اما این موضوع درست نیست و در حال حاضر نه تنها با کمبود دارو مواجه نیستیم، بلکه داروهای این بیماران تا یک سال پس از پایان تاریخ انقضا قابل مصرف هستند.

به گزارش ایسا، دکتر مینو محرز در نشست خبری با بیان اینکه ماهانه ۷۰۰ بیمار مبتلا به HIVبه مرکز تحقیقات ایلز مراجعه می‌کنند، افزود: این در زمینه HIVحرف اول را در منطقه می‌زند. حتی کشورهای حاشیه خلیج‌فارس نیز که از نظر درآمدی وضعیت مناسبی دارند هم در این زمینه اقدام مؤثری انجام ندادند و حتی مبتلایان به HIV را دپیورت می‌کنند. وی گفت: در حال حاضر ۲۰هزار نفر مبتلا به بیماری HIV در کشور شناسایی شده‌اند، اما تخمین می‌زنیم که حدود ۲۰هزار نفر بیمار مبتلا به HIVدر کشور دناشیم. بنابراین هنوز تعداد زیادی از بیماران خودشان هم ندانند که مبتلا به HIV هستند یا نه. کشف آنها باید آموزش لازم را ارائه دهیم تا افراد مشکوک به مراکز ایلز مراجعه کنند و آزمایش دهند. جوانان باید بداند که می‌توانند با رعایت زاری و به صورت رایگان در مراکز ما تست دهند.رئیس مرکز تحقیقات ایلز تأکید کرد: هر چند که نگرش منفی برخی مسئولان در اجرای برنامه‌ها باعث شده که انطور که باید به حوزه توجه نشود، اما وظیفه ما پیشگیری از HIV است. باید بگش‌های مفتی درباره این بیماری را اصلاح کنیم و این کار فقط با آموزش مستمر مسیر است. محرز با بیان اینکه عفونت HIV ایلز اصلا کشنده نیست، گفت: این بیماری با دارو قابل کنترل است و افراد مبتلا می‌توانند با مراقبت معمولی زندگی باشند. البته در جهان هم بر روی درمان قطعی آن کار می‌کنند.

کشتی فرنگی ایران با ۳ مدال برنز به مقام چهارم جهان رسید

امیر قاسمی منجزی در وزن ۱۳۰ کیلوگرم کشتی فرنگی از رسیدن به مدال برنز جهان بازماند و به این ترتیب تیم ملی کشتی فرنگی ایران با ۳ مدال برنز علیرضا نجاتی، محمدعلی گرابی و سعید عبدولی به کار خود در این رقابت‌ها پایان داد و در رده بندی نیمی نیز چهارم شد.

به گزارش ایسنا، در ادامه رقابت‌های کشتی فرنگی قهرمانی جهان ۲۰۱۹درنورسلطان پایتخت قزاقستان، امیر قاسمی منجزی نماینده وزن دو ایران آخرین فرنگی‌کار ایران در ایسن رقابت‌ها بود که در دیدار رده‌بندی برابر هیگبی نابی دارنده مدال نقره المپیک و ۲ طلا، به نعل از روایط عمومی استانداری تهران، حمیدرضا گوردزی در مورد نودمین دربی اظهار داشت: زمان بازی استقلال و پرسپولیس در هفته چهارم لیگ برتر فوتبال از ساعت ۱۸:۳۵ به ۱۶ تغییر یافت.روی در مورد زمان برگزاری بازی نیز گفت: شهراورد نودم در تیم استقلال و پرسپولیس یکشنبه ۳۱ شهروبر برگزار می شودمعاون امنیتی و انتظامی استانداری تهران در میدان خاخر نشان کرد: این مسابقه به میزبانی استقلال می باشد که در این مسابقه سهمیه ۵۰۰ فردصلی به تماشاگران هم تیم اختصاص یافته است.

این در حالی است که پیش از این قانون ۹۰ به ۱۰ در مورد تماشاگران تیم های میزبان و مهمان اعمال می شد.

تیسیم ملی تنیس روی میز مردان کشورمان برای کسب یکی از رتبه‌های پنج تا هشتم مقابل هنگ‌کنگ شکست خوردبه گزارش خبرگزاری فارس و به نقل از پایگاه اطلاع رسانی فدراسیون تنیس روی میز، با پیگیری مسابقات تنیس ملی مردان کشورمان در قهرمانی آسیا برای کسب رتبه پنجم تا هشتم ملی پوشان به مصاف هنگ کنگ رفتند. در این دیدار بعد اعلامیان در بازی نخست ۳ بر ۲ شکست را پذیرفت اما نیمه دوم بازی بعد انتقام برابر را گرفت و مقابل ووکنگ چون تنگ صاحب رنک ۱۶ دنیا ۳ بر ۲ بر پیروزی رسید.در بازی سوم امین احمدیان با نتیجه ۳ بر یک مغلوب شد و در پایان نواشد اعلامیان پس از انجام بازی‌های سنگین ۳ بر صفر نتیجه را واگذار کرد.

هاشمی طببا: وزارت ورزش کارش را توجیه می کند

رئیس‌پیشین سازمان تربیت‌بدن واکتش به‌موضع وزارت ورزش مبنی بر حضور همزمان داووزنی در والیبال گفت: پرسپتی با ریاست فرقی ندارد و تنها نام آن تغییر کرده است. به گزارش خبرنگار مهر، در آخرین روز نشتنام کاندیدهای ریاست فدراسیون والیبال، محمدرضا داووزنی معاون ورزش قهرمانی کشور در ساعات پایانی نشتنام کرد و با اعلام وزارت ورزش و جوانان، او می‌تواند هم رئیس فدراسیون والیبال شود و هم به عنوان سرپرست معاونت، به کارش ادامه دهد.مصطفی هاشمی‌طبا رئیس پیشین سازمان تربیت بدنی در پاسخ به این سؤال که آیا حضور محمدرضا داووزنی با حفظ سمت در انتخابات فدراسیون والیبال، اخلاقی است یا خیر؟ گفت: آن را اخلاقی نمی‌دانم. باید ببینیم مقررات و قانون در این زمینه چه می‌گوید و بحث اخلاقیات را در درجه دوم مطرح کنیم؛ اگر قانونی است، اخلاقی نیست، به نظر من چون فدراسیون‌ها نهاد دولتی نیستند، پس ریاست آن شغل هم محسوب نمی‌شود و داووزنی دوشغله نیست اما نظر بازرسی کل کشور برخلاف نظر من است. آنها می‌گویند که فدراسیون‌های ورزشی، دولتی محسوب می‌شوند. بنابراین داووزنی نیز دوشغله به حساب خواهد آمد.

هاشمی طبا در ادامه در پاسخ به این سؤال که وزارت ورزش با توجه به شرایط و منافع، رقابت‌اش را تغییر می‌دهد و اعلام کرده که داووزنی می‌تواند به‌عنوان سرپرست معاونت در ریاست والیبال نیز حضور داشته باشد، تصریح کرد: پرسپتی با ریاست هیچ تفاوتی ندارد و فقط اسمش تغییر کرده است. این یک توجیه از سوی وزارت ورزش است که من زیاد آن را قبول ندارم. با تغییر عنوان، مسئله حل نمی‌شود. «سرپرست» همان «رئیس» است و هیچ فرقی نمی‌کند. حال باید از خود وزارت ورزش این سؤال را پرسید که این مشکل و تناقض قانونی چیست؟

سر مقبولیت استاد شهریار

را یابید:شاعر حیدربایا، نامید.

جدیدترین استقبال از منظومه حیدر بابا
گفتنی است تا کنون شاعران و سرآیندگان بسیاری به استقبال «حیدر بابا» رفته‌اند و بر همان وزن و سبایق قطعاتی را سروده‌اند. جدیدترین استقبالی که از حیدر بابا منتشر شده است کتاب «حیدر بابا جوابالاری» از عالم فرانزه آیت الله علی قاضی امیرالمؤمنین برگزارشود و سخنران آن جلسه ادیبی بلند آوازه چون استاد اوستا باشد. پرسیدم شما خود از اساتید بزرگ و صاحب سبک در نظم و هنر هستید مگر شهریار چه ویژگی دارد. پاسخ داد در سخن شهریار چیزی هست که در اشعار دیگران چنان کماب است و آن سهل و منعم بودن کلام ایشان است و سپس ثمثل کردند به این بیت که مطلع یکی از زیباترین غزلیات استاد شهریار است:

در وصل هم در شوق تو ای گل در آتشم عاشق نبوده‌ای که بدانی چه می‌کنم مرحوم اوستا می گفت: موضع سخنرانی من در همین غزل خصوصاً مصرع دوم این بیت است. ایشان همچنان این مصرع را «عاشق نبوده‌ای که بدانی چه می‌کنم» با حاشی اعجاب‌برانگیز تکرار می کرد و می گفت: شهریار با این مصرع سلسله دنبیلی از احساسات را به شنونده منتقل می‌کند که با یک کتاب هم نمی‌شود این کار را کرد و این ویژگی شاعران بزرگ است که سخنان‌شان سرگ و منمتع است.

اشعار ترکی استاد شهریار
گاهی با خود می گویم آتش‌آش اساتید زبان فارسی و شعرشناسانی چون ستاد اوستا با زبان آذری نیز آشنایی داشتند تا عظمت خیره کننده شهریار را درمنظومه «حیدر» با مشاهده می‌کردند که چه هنگامه و شوری به پا کرده با چگونگی با یک بیت با مصرعی مخاطب را از خود بیخود نموده و به اعماق دوردست خاطرات تلخ و شیرین می‌برد. به نظر می‌رسد شناخت قدرت هنری و گستردگی آفاق اندیشه و خیال شهریار را باید در سروده‌های او با نام «حیدر» باپایه سلاسه» مشاهده کرد. هرچند اشعار فارسی استاد شهریار نیز بسیار نفاز و شیوا است و از سوی بزرگان شعر و ادب همچون ملک الشعرای بهار و جمالزاده و دیگران مورد تحسین قرار گرفته است. ولی برای کسانی که به هر دو زبان آشنایی دارند جای تردید نیست که غنا و زیبایی اشعار ترکی شهریار بسی فراتر از اشعار فارسی اوست.

استاد دکتر مهدی روشن ضمیر در مقدمه شان بر«حیدر» پاییه سلام» که در سال ۱۳۳۲ شمسی به چاپ رسیده است، می‌نویسند: «حیدربا آینه تمام نمای زندگی است. اغلب گریه است و گاهی خنده. اما همان طوری که «مولیر» در بعضی کمدی‌هایش از کنار تراژدی رد شده است، خنده حیدربا یا نیمه‌هشانه اشک آلود است. علت این امر این است که خود شاعر طبعاً و اساساً ملول و محزون بوده و خواننده چهره غمزه وی را تقریباً در همه جای اشعار مشاهده می‌کند، و چون این قطعات از دلی شوریده برون تراویده لاجرم در دل‌های خوانندگان جای تأثیر خاصی می‌گذارد. در کوتاه سخن اگر بنا باشد که لامرتین را «شاعر دریاچه» و سولی بوروم را «سازنده گلداد گشتنه» و نیمه را «سراینده افسانه» و جهازی را «نگارنده باباگوئی» بنامیم به نظر من شهریار

در سال ۱۳۳۲ شمسی به چاپ رسیده است، می‌نویسند: «حیدربا آینه تمام نمای زندگی است. اغلب گریه است و گاهی خنده. اما همان طوری که «مولیر» در بعضی کمدی‌هایش از کنار تراژدی رد شده است، خنده حیدربا یا نیمه‌هشانه اشک آلود است. علت این امر این است که خود شاعر طبعاً و اساساً ملول و محزون بوده و خواننده چهره غمزه وی را تقریباً در همه جای اشعار مشاهده می‌کند، و چون این قطعات از دلی شوریده برون تراویده لاجرم در دل‌های خوانندگان جای تأثیر خاصی می‌گذارد. در کوتاه سخن اگر بنا باشد که لامرتین را «شاعر دریاچه» و سولی بوروم را «سازنده گلداد گشتنه» و نیمه را «سراینده افسانه» و جهازی را «نگارنده باباگوئی» بنامیم به نظر من شهریار

رئیس مرکز تحقیقات ایلز با بیان اینکه هیچ کمبودی در زمینه داروهای بیماران مبتلا به ایلز نداریم، گفت: علادی اعلام کردند که داروهای در دست مصرف کننده در اختیار بیماران HIVقرار گرفته است، اما این موضوع درست نیست و در حال حاضر نه تنها با کمبود دارو مواجه نیستیم، بلکه داروهای این بیماران تا یک سال پس از پایان تاریخ انقضا قابل مصرف هستند.

به گزارش ایسا، دکتر مینو محرز در نشست خبری با بیان اینکه ماهانه ۷۰۰ بیمار مبتلا به HIVبه مرکز تحقیقات ایلز مراجعه می‌کنند، افزود: این در زمینه HIVحرف اول را در منطقه می‌زند. حتی کشورهای حاشیه خلیج‌فارس نیز که از نظر درآمدی وضعیت مناسبی دارند هم در این زمینه اقدام مؤثری انجام ندادند و حتی مبتلایان به HIV را دپیورت می‌کنند. وی گفت: در حال حاضر ۲۰هزار نفر مبتلا به بیماری HIV در کشور شناسایی شده‌اند، اما تخمین می‌زنیم که حدود ۲۰هزار نفر بیمار مبتلا به HIVدر کشور دناشیم. بنابراین هنوز تعداد زیادی از بیماران خودشان هم ندانند که مبتلا به HIV هستند یا نه. کشف آنها باید آموزش لازم را ارائه دهیم تا افراد مشکوک به مراکز ایلز مراجعه کنند و آزمایش دهند. جوانان باید بداند که می‌توانند با رعایت زاری و به صورت رایگان در مراکز ما تست دهند.رئیس مرکز تحقیقات ایلز تأکید کرد: هر چند که نگرش منفی برخی مسئولان در اجرای برنامه‌ها باعث شده که انطور که باید به حوزه توجه نشود، اما وظیفه ما پیشگیری از HIV است. باید بگش‌های مفتی درباره این بیماری را اصلاح کنیم و این کار فقط با آموزش مستمر مسیر است. محرز با بیان اینکه عفونت HIV ایلز اصلا کشنده نیست، گفت: این بیماری با دارو قابل کنترل است و افراد مبتلا می‌توانند با مراقبت معمولی زندگی باشند. البته در جهان هم بر روی درمان قطعی آن کار می‌کنند.

ورزشی

میتن دلخانی در ۶۳ و امیر قاسمی منجزی در ۱۳۰ کیلوگرم پنجم شدند اما پویا ناصروید در ۵۵، حامد تاب در ۶۷، امین کاویانی‌نژاد در ۷۲، رامین طاهری در ۸۷ و محمدهادی سساروی در وزن ۹۷ کیلوگرم نیز ۵ نماینده دیگر ایران در این رقابت‌ها بودند که با شکست مقابل رقیبانشان از دور رقابت‌ها کنار رفتند.

نهائیا در رده بندی تیمی، روسیه با ۱۳۳ امتیاز مقتدرانه قهرمان شد، ازبکستان با ۸۰ امتیاز نماینده ایران در روز پایانی این رقابت‌ها بودند که موفق به کسب مدال برنز جهان شدند. پیش از این سعید عبدولی نیز به مدال برنز رسیده بود. به این ترتیب در پایان رقابت‌های کشتی فرنگی قهرمانی جهان ۲۰۱۹ در قزاقستان، تیم ملی کشتی فرنگی ایران توسط علیرضا نجاتی و امیر قاسمی منجزی در ۱۳۰ کیلوگرم عبدولی در ۸۷ کیلوگرم به ۳ مدال برنز رسید.

هاشمی طببا: وزارت ورزش کارش را توجیه می کند

رئیس‌پیشین سازمان تربیت‌بدن واکتش به‌موضع وزارت ورزش مبنی بر حضور همزمان داووزنی در والیبال گفت: پرسپتی با ریاست فرقی ندارد و تنها نام آن تغییر کرده است. به گزارش خبرنگار مهر، در آخرین روز نشتنام کاندیدهای ریاست فدراسیون والیبال، محمدرضا داووزنی معاون ورزش قهرمانی کشور در ساعات پایانی نشتنام کرد و با اعلام وزارت ورزش و جوانان، او می‌تواند هم رئیس فدراسیون والیبال شود و هم به عنوان سرپرست معاونت، به کارش ادامه دهد.مصطفی هاشمی‌طبا رئیس پیشین سازمان تربیت بدنی در پاسخ به این سؤال که آیا حضور محمدرضا داووزنی با حفظ سمت در انتخابات فدراسیون والیبال، اخلاقی است یا خیر؟ گفت: آن را اخلاقی نمی‌دانم. باید ببینیم مقررات و قانون در این زمینه چه می‌گوید و بحث اخلاقیات را در درجه دوم مطرح کنیم؛ اگر قانونی است، اخلاقی نیست، به نظر من چون فدراسیون‌ها نهاد دولتی نیستند، پس ریاست آن شغل هم محسوب نمی‌شود و داووزنی دوشغله نیست اما نظر بازرسی کل کشور برخلاف نظر من است. آنها می‌گویند که فدراسیون‌های ورزشی، دولتی محسوب می‌شوند. بنابراین داووزنی نیز دوشغله به حساب خواهد آمد.

هاشمی طبا در ادامه در پاسخ به این سؤال که وزارت ورزش با توجه به شرایط و منافع، رقابت‌اش را تغییر می‌دهد و اعلام کرده که داووزنی می‌تواند به‌عنوان سرپرست معاونت در ریاست والیبال نیز حضور داشته باشد، تصریح کرد: پرسپتی با ریاست هیچ تفاوتی ندارد و فقط اسمش تغییر کرده است. این یک توجیه از سوی وزارت ورزش است که من زیاد آن را قبول ندارم. با تغییر عنوان، مسئله حل نمی‌شود. «سرپرست» همان «رئیس» است و هیچ فرقی نمی‌کند. حال باید از خود وزارت ورزش این سؤال را پرسید که این مشکل و تناقض قانونی چیست؟

معاون سابق وزارت ورزش و جوانان گفت: داووزنی ترجیح می‌دهد همه‌جا و فشارهای مرتبط با عدم استعفاش را تحمل کند، اما تحت تأثیر بازی و رفتارهای غیرمنطقی، واقع شود. به گزارش خبرنگاری فارس، اوایل امسال بود که امیررضا خادم به وزیر ورزش و جوانان برای ریاست نشتنامه، ایرادی در فعالیت او در هر وزارت ورزش حسسته شده و دست خود استعفا کرد، اگرچه اتفاق هم رخ داد.در این شرایط محمدرضا داووزنی، معاون وزیر ورزش بدون اینکه از سمت خود در وزارت استعفا کند در انتخابات فدراسیون والیبال نشتنام کرده‌است و مرتبط با عدم استعفاش را تحمل

(ازبکستان) ۳ – آسختات دیلمحممداف (قزاقستان) ۱ محمد علی گرابی (ایران) ۹ – کارایت چالیان (رومنستان) ۶ ۱۳۰ کیلوگرم:رضا کالاب (ترکیه) ۳- اوسکار پینو هینداس (کوبا) ۰ رده بندی:نیکلی نالی (استونی) ۷ – امیر قاسمی منجزی (ایران) ۰ قاسمی سه اختاره شد.

یاقویی کاجایا (گرجستان) ۵- ادوارد پاپ (آلمان) ۰ توضیح این نکته لازم است که کشتی گران اول تا پنجم اوزان ۶۰، ۶۷، ۷۷، ۸۷، ۹۷ و ۱۳۰ کیلوگرم سهمیه المپیک گرفتند. رده بندی نهایی مسابقات کشتی فرنگی قهرمانی ۲۰۱۹ جهان به شرح زیر است: ۵۵ کیلوگرم: ۱- نوگزارنی تسورتسومیا (گرجستان) ۲- خورلان زاکانشا (قزاقستان) ۳- شوتا ناواکوا (ژاپن) و الدانیز عزیزلی (آذربایجان) ۵- لیکو کاتو (چین) و مکس نوری (امریکا) ۶۰ کیلوگرم: ۱- کنچیروو فومیتا (ژاپن) ۲- سرگی امین (روسیه) ۳- علیرضا نجاتی (ایران) و میرامیک آبتاگولوف (قزاقستان) ۵- المرات تاسمراولوف (ازبکستان) و لنور تمیروف (اوکراین) ۶۳ کیلوگرم: ۱- شینوبو اوتا (ژاپن) ۲- استیان مارایاتیان (روسیه) ۳- سالواری کالسنیان (ارمنستان) و آلمات کیسیایف (قزاقستان) ۵- میتن دلخانی (ایران) و تینار شارشنکوف (قزیزستان) ۶۷ کیلوگرم: ۱- اسماعیل بورورو (ازبکستان) ۲- آسختات دیلمحممداف (قزاقستان) ۱ محمد علی گرابی (ایران) ۹ – کارایت چالیان (رومنستان) ۶ ۱۳۰ کیلوگرم:۱- یوزبید مانتسیگوف (روسیه) ۲- آرام وادواتیان (ازبکستان) ۳- آیک مانتاسکایان (بلغارستان) ۴- پالینت کوریاسی (مجارستان) ۵- میشائیل ویدلیر (آلمان) و جی یو لنی (کره جنوبی) ۷۷ کیلوگرم:۱- تاماش لورینچ (مجارستان) ۲ – الکیس بیوریرگ کسیدیس (سوند) ۳- یالگاسیای بردی مرادوف (ازبکستان) و محمد علی گرابی (ایران) ۵- آسختات دیلمحممداف (قزاقستان) ۵- کارایت چالیان (رومنستان) ۸۲ کیلوگرم: ۱- لاشا گوبازده (گرجستان) ۲- رفیق حسین اف (آذربایجان) ۳- سعید عبدولی (ایران) و هاباتانو اکی (چین) ۵- یوری شسکیریوا (اوکراین) و نوریک خاشیمکوف (ازبکستان) ۸۷ کیلوگرم: ۱- ژان بلینوک (اوکراین) ۲ – ویکتور لورینچ(مجارستان) ۳- رستم کاساروف(ازبکستان) و دنیس کودلا(آلمان) ۵- اتابک عزیزیکوف(قزیزستان) و میکالای (ارمنستان) ۹۷ کیلوگرم: ۱- موسی اولویف(روسیه) ۲- آرتورا کالسانیان(ارمنستان)۳-جیک کایلد(ترکیه) و میهایل کاجایا(صربستان) ۵- گوردگی ملیا (گرجستان) و ناذر میچالیک(لهستان) ۱۳۰ کیلوگرم: ۱- رضا کالاب (ترکیه) ۲- اوسکار پینو هینداس (کوبا) ۳- هیکلی نالی (استونی) و یاقویی کاجایا (گرجستان) ۵- امیر قاسمی منجزی (ایران) و ادوارد پاپ (آلمان)

ملی پوشان والیبال به راحتی از سد چین گذشتند

آن خود کرد. حتی در اواخر بازی هم که بیشتر بازیکنان اصلی از زمین بیرون رفته بودند و ذخیره‌ها بازی می‌کردند، به‌زعم ایران به مراتب بهتر از حرف ملی بازی می‌کرد. به طول این بازی به غیر از بخشی از میانه ست دوم، ایران تیم برتر میدان بود و کار دشواری برای رسیدن به پیروزی نداشت. ایران در وزن سربوس، دفاع روی تور و دریافت توپ برتر از حریف بود و سه امتیاز حساس این بازی را از

حمایت امیر خادم از مدیریت ورزشی داووزنی

قانونی عنوان کرد. امیررضا خادم درخصوص اینکه چرا او برای نشتنام در انتخابات فدراسیون کشتی از سمت خود استعفا کرد، اما ایسن اتفاق برای محمدرضا داووزنی رخ نداد، اظهار داشت: به لحاظ حقوقی تا زمانی که نامزد انتخابات فدراسیون از مجمع رای نگرفته و بر کرسی ریاست نشتنامه، ایرادی در فعالیت او در هر سمت دیگری وجود ندارد. من هم به‌دلیل تمایلی به عدم فعالیت داووزنی در اداره والیبال شک دارد و نتایج تیم‌های مختلف والیبال ایران در همه این سال‌ها هم به مصداق آن است، چرا عده‌ای سعی دارند به هر بهانه‌ای ذهن عموم جامعه را نسبت به یک مدیر موفق متشوش کنند؟!

وی ادامه داد: شاید داووزنی ترجیح می‌دهد همه‌جا و فشارهای مرتبط با عدم استعفاش را تحمل

اخبار کوتاه خارجی

استغفای مدیر باشگاه الاهلی در حمایت از براتکو
ماجد الطوقچی مدیر فوتبال باشگاه الاهلی بعد از برکناری براتکو ایوانوویچ از سمتش استعفا کرد.به گزارش خبرنگار مهر، برکناری براتکو ایوانوویچ از سرمربیگری تیم الاهلی بعد از سه هفته از لیگ عربستان بدون نتاجت هم نبود.بعد از اعلام رسمی اخراج براتکو که از سوی باشگاه الاهلی صورت گرفت، مدیر فوتبال این باشگاه هم از سمتش استعفا کرد.ماجد الطوقچی در یک برنامه تلویزیونی عربستان گفت: استعفاغی از باشگاه را اعلام کردم قبل از آنکه مرا برکنار کنند. فسادازی رسانه ای شاهزاده منصور بن مشعل از عوامل استعفا من بود. وی ادامه داد: فضا و اتمسفر حاکم بر باشگاه الاهلی نامالم است. باید سرمربی جدید به زودی معرفی شود و پای او بمانند نه اینکه به سرعت برکنارش کنند.

فدر: قضاهای آینده تصمیم را برای المپیک می گیرم
تیسور مطرح مردان جهان اعلام کرد تصمیم نهایی خود را برای حضور در المپیک توکیو تا چند هفته آینده اعلام می‌کند.به گزارش خبرگزاری فارس، راجر فلدر در تازه‌ترین گفت‌وگوی خود برنامش را برای سال ۲۰۲۰ فاش و اعلام کرد در نظر دارد در مسابقات ویمبلدون شرکت کند اما هنوز برای آنچه بعد از این مسابقات اتفاق می‌افتد هیچ تصمیمی نگرفته است.این تنیسو ۳۸ ساله در نظر دارد روی مسابقات گرتانسمل بیشتر تمرکز کند. به هر حال با توجه به برگزاری مسابقات ATP Cup با بازی‌های المپیک توکیو، فدر می‌گوید قطعاً برنامه‌های ما ۲۰۱۹ را نخواهد داشت.وی در این باره اظهار داشت: با خودم تصمیم گرفتم که تا ویمبلدون در چه مسابقاتی می‌خواهم بازی کنم. برای تصمیم‌گیری در خصوص حضور در المپیک فعلاً سرم سرم شلوغ است البته من قبلاً در مورد آن با تیمم صحبت‌هایی را داشتم تا بدانم آنها شرایط را چطور می‌بیند.

فدر در نظر دارد در مسابقات ویمبلدون شرکت کند اما هنوز برای آنچه بعد از این مسابقات اتفاق می‌افتد هیچ تصمیمی نگرفته است.این تنیسو ۳۸ ساله در نظر دارد روی مسابقات گرتانسمل بیشتر تمرکز کند. به هر حال با توجه به برگزاری مسابقات ATP Cup با بازی‌های المپیک توکیو، فدر می‌گوید قطعاً برنامه‌های ما ۲۰۱۹ را نخواهد داشت.وی در این باره اظهار داشت: با خودم تصمیم گرفتم که تا ویمبلدون در چه مسابقاتی می‌خواهم بازی کنم. برای تصمیم‌گیری در خصوص حضور در المپیک فعلاً سرم سرم شلوغ است البته من قبلاً در مورد آن با تیمم صحبت‌هایی را داشتم تا بدانم آنها شرایط را چطور می‌بیند.

فدر در نظر دارد در مسابقات ویمبلدون شرکت کند اما هنوز برای آنچه بعد از این مسابقات اتفاق می‌افتد هیچ تصمیمی نگرفته است.این تنیسو ۳۸ ساله در نظر دارد روی مسابقات گرتانسمل بیشتر تمرکز کند. به هر حال با توجه به برگزاری مسابقات ATP Cup با بازی‌های المپیک توکیو، فدر می‌گوید قطعاً برنامه‌های ما ۲۰۱۹ را نخواهد داشت.وی در این باره اظهار داشت: با خودم تصمیم گرفتم که تا ویمبلدون در چه مسابقاتی می‌خواهم بازی کنم. برای تصمیم‌گیری در خصوص حضور در المپیک فعلاً سرم سرم شلوغ است البته من قبلاً در مورد آن با تیمم صحبت‌هایی را داشتم تا بدانم آنها شرایط را چطور می‌بیند.

فدر در نظر دارد در مسابقات ویمبلدون شرکت کند اما هنوز برای آنچه بعد از این مسابقات اتفاق می‌افتد هیچ تصمیمی نگرفته است.این تنیسو ۳۸ ساله در نظر دارد روی مسابقات گرتانسمل بیشتر تمرکز کند. به هر حال با توجه به برگزاری مسابقات ATP Cup با بازی‌های المپیک توکیو، فدر می‌گوید قطعاً برنامه‌های ما ۲۰۱۹ را نخواهد داشت.وی در این باره اظهار داشت: با خودم تصمیم گرفتم که تا ویمبلدون در چه مسابقاتی می‌خواهم بازی کنم. برای تصمیم‌گیری در خصوص حضور در المپیک فعلاً سرم سرم شلوغ است البته من قبلاً در مورد آن با تیمم صحبت‌هایی را داشتم تا بدانم آنها شرایط را چطور می‌بیند.

فدر در نظر دارد در مسابقات ویمبلدون شرکت کند اما هنوز برای آنچه بعد از این مسابقات اتفاق می‌افتد هیچ تصمیمی نگرفته است.این تنیسو ۳۸ ساله در نظر دارد روی مسابقات گرتانسمل بیشتر تمرکز کند. به هر حال با توجه به برگزاری مسابقات ATP Cup با بازی‌های المپیک توکیو، فدر می‌گوید قطعاً برنامه‌های ما ۲۰۱۹ را نخواهد داشت.وی در این باره اظهار داشت: با خودم تصمیم گرفتم که تا ویمبلدون در چه مسابقاتی می‌خواهم بازی کنم. برای تصمیم‌گیری در خصوص حضور در المپیک فعلاً سرم سرم شلوغ است البته من قبلاً در مورد آن با تیمم صحبت‌هایی را داشتم تا بدانم آنها شرایط را چطور می‌بیند.

فدر در نظر دارد در مسابقات ویمبلدون شرکت کند اما هنوز برای آنچه بعد از این مسابقات اتفاق می‌افتد هیچ تصمیمی نگرفته است.این تنیسو ۳۸ ساله در نظر دارد روی مسابقات گرتانسمل بیشتر تمرکز کند. به هر حال با توجه به برگزاری مسابقات ATP Cup با بازی‌های المپیک توکیو، فدر می‌گوید قطعاً برنامه‌های ما ۲۰۱۹ را نخواهد داشت.وی در این باره اظهار داشت: با خودم تصمیم گرفتم که تا ویمبلدون در چه مسابقاتی می‌خواهم بازی کنم. برای تصمیم‌گیری در خصوص حضور در المپیک فعلاً سرم سرم شلوغ است البته من قبلاً در مورد آن با تیمم صحبت‌هایی را داشتم تا بدانم آنها شرایط را چطور می‌بیند.

برق همه زندگی نیست،اماز ندگی همه به آن وابسته است

آگهی مناقصات عمومی یک مرحله ای (نوبت اول)

شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ در نظر دارد اجرای عملیات توسعه احداث و بهینه سازی شبکه های توزیع نیروی برق در محدوده مناطق برق شمیران وبهمین خود را به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.

شرح مختصری از کار:

نام منطقه برق	شهریان	بهمین (تجدید)
شماره منطقه	۹۸۰۴۱۰۳۳۵	۹۸۰۴۱۰۴۱۶
موضوع مناقصه	اجرای عملیات توسعه احداث و بهینه سازی شبکه های توزیع نیروی برق (توزیع (ایجاد قدرت مانور)	اجرای عملیات توسعه احداث و اصلاح و بهینه سازی شبکه های توزیع (ایجاد قدرت مانور)
میلغ بر آورد انجام کار (ریال)	۲۴,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۴,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰
میلغ ضمانت نامه شرکت در مناقصه (ریال)	۱۱۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۱۱,۵۰۰,۰۰۰
مهلت فروش اسناد	از روز چهارشنبه تاریخ ۱۳۹۸/۰۶/۲۸ لغایت روز شنبه تاریخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۲	از روز چهارشنبه تاریخ ۱۳۹۸/۰۶/۲۸ لغایت روز شنبه تاریخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۲
تاریخ دریافت اسناد مناقصه و مناقصه گران	ساعت ۱۱ صبح روز شنبه تاریخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۲	ساعت ۱۱ صبح روز شنبه تاریخ ۱۳۹۸/۰۷/۰۲
تاریخ باز کشایی اسناد مناقصه		

یک پرسش و یک پاسخ
با استاد بهاءالدین خرمشاهی

۷

در آفتاب
خطبه او...

۷

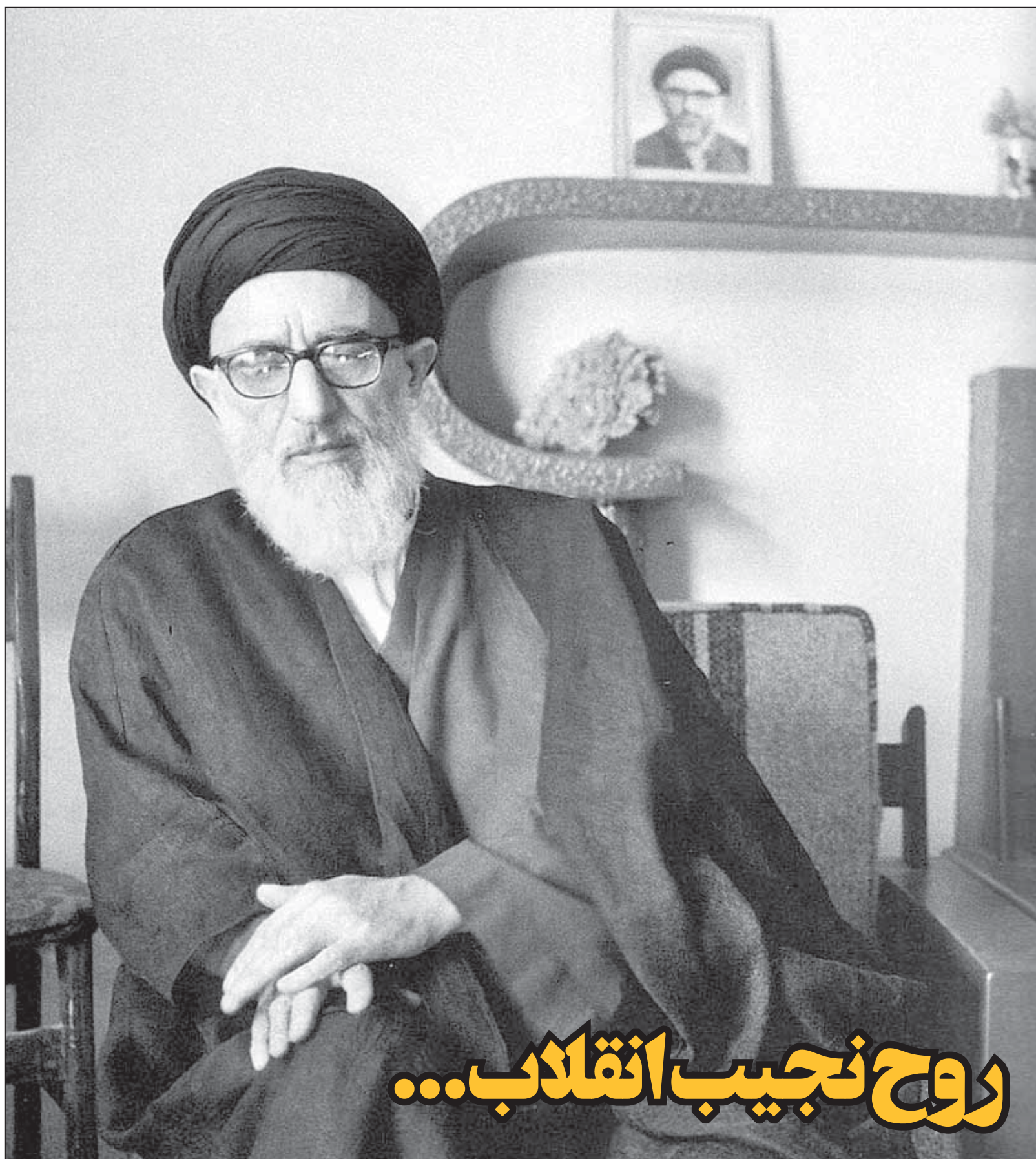
طالقانی
و شهر شورایی

۳

ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات

چهارشنبه ۲۷ شهریور ۱۳۹۸ - سال نود و چهارم - شماره ۲۷۳۸۱

روح نجیب انقلاب...

به مناسبت چهلمین سالگرد درگذشت آیت‌الله سید محمود طالقانی

روح نجیب انقلاب...

● سید مسعود رضوی

اکنون چهل سال از درگذشت علامه مجاهد، مفسر معاصر، آیت‌الله آقا سید محمود طالقانی می‌گذرد. آن نفس زکیه، یکی از نمادهای برجسته انقلاب مردمی و اسلامی در سال ۱۳۵۷ بود و به نظر من سند وجود آن بزرگمرد، همواره به ما خاطر نشان می‌کند که علی‌رغم نشیب و فرازها و با وجود آزمون و خطاها، با این همه مشکل و مانع و گاه یأس و استیصال، نسل انقلاب و آنان که در آن دوران توانایی و بحرانی به خیابانها آمدند تا به سلطنت جائزانه یک فرد بر یک ملت پایان دهند و خیالهای خام محمدرضا پهلوی را به عنوان برگزیده نژاده و سایه خداوند با قدرتی مطلقه و وابسته به بیگانه را در هم شکستند، هم آگاه بودند و هم از شرف و نجابتی بیکران بهره می‌بردند.

آیت‌الله طالقانی محصول یک دوران طولانی از تجربه و مبارزه، فرهنگ و مطالعه، پژوهش و اندیشه، و ایمان و مجاهده بود. از عهد سلطنت رضاشاه، هم او و هم پدرش براساس باورهای دینی در تقابل با آن شیوه و آن رویکرد در سیاست و فرهنگ قرار گرفتند. اما طالقانی مردی بود که در فکر و اعتقاد، همواره میزان و اعتدال را رعایت می‌کرد. او با دستاوردهای ارزشمند و لوازم مفید تجدد مخالفت نکرد و به علم و روش‌شناسی و دستاوردهای فکر مدرن پشت پا نزد. طالقانی می‌کوشید خاستگاه دانش را از بسترهای ایمان متمایز کند و هر یک را در منزل و جایگاه خاص خود به کار بندد. همچنان که از مصاحبت و دیدار و بهره‌گیری از دانشوران و علما و نجیبی روزگار خود کناره نمی‌گرفت و از هر کدام توشه و بهره‌ای برای ایمان و اندیشه خویش فراهم می‌ساخت.

آیت‌الله سید محمود طالقانی، بی‌هیچ تردید و شائبه‌ای، از بزرگان قرن اخیر در ایران بود و اثر تربیتی او بر شاگردان، طلاب، مخاطبان و به ویژه دانشجویان زنده در دهه‌های ۱۳۳۰ تا ۱۳۵۰ کاملاً آشکار و هویدا بوده است. اگر انقلاب اسلامی ایران به یکباره با پویش و جوششی فرهنگی، تمام موانع را درهم شکست و توانست ادبیات شورآفرین و کارآمدی برای مبارزه و زوال حکومت سابق و ایجاد نظام نوین ایجاد کند، بی‌شک به برکت کار و فکر و قلم و سخن و فرهنگی بود که امثال طالقانی اشاعه دادند و در صفحات روزگار با کلمات و اعمال خود مستقر ساختند.

او استاد خطابه بود. اما سخنش فقط به دلیل شور و فوران عواطف و قصص و مواظ، گیرایی و برایی نداشت، بلکه به علت چینش اندیشمندانه کلمات و دنبال‌گیری درمندان موضوعات و مفاهیم، موجب پالایش و ارتعاش قلب انسانها می‌شد. هنوز هم از پس چهل سال و اند، به خاطر اندرآست که پیر و جوان، زن و مرد، باسواد و بی‌سواد، شهری و روستایی، معلم و دانش‌آموز، فقیر و غنی به سوی میعادگاه نماز جمعه هجوم می‌آوردند تا چونان شاگردانی کوشا، در برابر این استاد شگفت‌انگیز و یگانه دین و انقلاب و فرهنگ و سیاست، زانو بر زمین زنند و سخنان پر مایه و کلمات برانگیزنده و ژرف او را به گوش جانها بشنوند. طالقانی استاد بی‌مانند خطابه و مواظ مشفقانه و مصلحانه برای مردمانی بود که در پشت سر خود یک نظام مخروبه را بر جای نهاده و در پیش رو یک فضای مه‌آلود و لغزنده را می‌باید بیمایند. در این میان چه چیزهایی می‌توانست آنان را نجات بخشد و رستگار کند و از آسیب و ارباب و رنج و نفرت برهاند؟

تجارب سالیان، مبارزه طولانی و صبر و شکیبایی در زندان‌ها و تبعیدهای مکرر به سید محمود آموخته بود که همه باید باهم مدارا کنند، گفتگو و همکاری نمایند و با وحدت نظر و عمل، به سوی تعالی و صلح و رستگاری روان شوند. او می‌دانست که جوانان شور و عشق و آرمانهایی دارند که گاه با واقعیاتی همخوانی ندارد و بسیاری از مبارزان و زندانیان سیاسی نیز سودای اختلافات دیرین را با خود به همراه آورده‌اند و ممکن است در عرصه تحولات جدید و انتظام نوینی که نظم انقلاب اسلامی و قدرت فائقه در آن به وجود آورده است، موجب کشمکش‌ها و منازعات خونین شود. نفرت، نفرت می‌آورد و خون همیشه خواهد جوشید، سرکوب به انتقام‌های پی‌درپی می‌انجامد و از دل هیچ جنگ غیردفاعی‌یی سلامت و آرامش و رستگاری برون نخواهد تراوید. پس با صلح، با کار، با مدارا، با گفتگو و با همیاری و همدلی است که می‌توان بر موانع و مشکلات فائق شد و روزگار نوین نامده را نوید داد.

تجربه ۲۸ مرداد و شکست نهضت ملی، یکی از ارکان برجسته تجربه‌های سیاسی آیت‌الله طالقانی بود. او تناقض‌ها و اختلافات میان ملیون و مذهبیین را دیده بود. خامکاری هواداران و خیانتکاری رهبران حزب توده را به خوبی می‌شناخت. رادیکالیسم فدائیان اسلام و نتایج آن خوانش بنیادین از اسلام را دقیقاً درک و لمس کرده بود، با نواب دوست بود، با اعضای چپه‌ی ملی رفت و آمد داشت، نزد مارکسیست‌ها محترم و معتبر بود و شخصیت‌ها و جوانان مذهبی که بعداً گرد نهضت مقاومت ملی و نهضت آزادی جمع آمدند، جملگی او را به چشم استادی بی‌بدیل می‌شناختند. آیت‌الله طالقانی از تمام این عناصر و جریانات، تا قلب حوزه‌های علمیه و روحانیت مبارز به رهبری امام خمینی (ره) به مثابه سرمایه‌ها و نیروهای سیاسی میهن نظر می‌کرد. او اعتقاد به حل و فصل مسالمت‌آمیز و مدبرانه مسائل و اختلافات داشت و نمی‌خواست نیروهای کشور با توهما و اختلافات هدر شود و خون‌های بی‌گناه بر زمین جاری گردد. طالقانی تجربه تلخ کودتای ضد نهضت ملی شدن نفت و سرنگونی و محاکمات دکتر مصدق را به مثابه درس بزرگ تاریخ می‌شناخت و مصلحانه و مشفقانه می‌کوشید تا از تکرار آن جلوگیری کند.

در دهه‌های ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ که نهضت مذهبی به رهبری امام آغاز شد و به تدریج جای خود را به عنوان جریان عمده در انقلاب ضدسلطنت باز می‌کرد، طالقانی باز هم با تمام جریان‌ها و شخصیت‌ها و گروه‌ها و عناصری که نقش‌هایی در مبارزه بر عهده داشتند رابطه‌ای مسالمت‌جویانه و اصلاح‌گراانه داشت. می‌کوشید همه را از نفرت و تندروی و عملکردهای عاطفی و احساسی بازدارد. رژیم پهلوی به‌جای بهره‌گیری از آموزه‌ها و تجارب دانشور خردمند و خطیب زیرکی چون طالقانی، او را به بند کشید و دورانی طولانی در محبس به

شکنجه و حبس اسیر کرد. این دوران، روزگار تلخی بود که در آن گروه‌های مسلحانه شکل گرفت و تضادهای تاریخی و ایدئولوژیکی در زندان و خیابان به اوج رسید. طالقانی می‌کوشید از صدمات برآمده از اختلافات و تضادها بکاهد و همگان را در مسیری متحد موعظه می‌کرد. او درس می‌گفت، تفسیر قرآن را با شیوه‌ای بدیع آغاز کرد، نهج‌البلاغه را بازگویی و تفسیر می‌نمود و کیفیتی تازه از نواندیشی و روشنگری دینی را روانه بازار سیاست و مبارزه می‌نمود.

هنگامی که او از زندان آزاد شد، به‌صورت طبیعی، سخنگوی مبارزه و انقلاب در داخل کشور بود زیرا هنوز امام خمینی از هجرت بازنگشته و جنبش مردمی و نهضت اسلامی در جریان تاریخی خود حرکت می‌کرد. صدای متفاوت و ایده‌های مهرورزانه و وحدت‌آفرین طالقانی او را بر کشید و افواج و امواج خروشان مردم را به دنبال او روان ساخت. هر گروه و جریانی که دستی در تاریخ، مبارزه و سیاست داشت، به او احترام می‌گذاشت و می‌کوشید با تقرب و نزدیکی به آن مبارز نستوه و مفسر شایسته، احترام و آبرویی برای خود بخرد. طالقانی در جریان تشکیل شورای انقلاب، به همراه شهید استاد مطهری و مهندس مهدی بازرگان، اضلاع سازماندهی شده رهبری نوین انقلاب اسلامی را استوار کرد و سپس راه‌های نرفته و تازه را برای تشکیل دولت موقت و استقرار حکومت نوین مبتنی بر آرای مردم پیشنهاد داد. او نقش بسیاری در فرایندها، حل مشکلات، پروژه‌ها، قوانین و حل اختلافات داشت. این امور در جریان قانون اساسی و نظریه‌های معتدل ایشان، دفاع او از مردم کردستان و تشکیل شورای حل اختلاف، آرام کردن مردم در مواقع و مواظ متعدد، مشاوری به امام راحل و رهبران شورای انقلاب، پشتیبانی از تشکیل شوراها و سرانجام مجاهده برای صلح و مصالحه، گفتگو و تساهل، و حرکت رو به جلو و تعامل با جهان به‌جای انزوا و نگاه صرفاً گذشته‌گرا... نمونه‌های روشن عظمت و نجابت او و اندیشه‌ها و آرمان‌هایش بود.

طالقانی دشمن واپس‌گرایی و تعصب بود. او امین مردم و عاشق ایران بود. اسلام برای او شعله‌ی روشنی و ایمان، و مبارزه برای او نوید یک زندگی بهتر در جهانی آزادتر بود و بس. او جوانان را فرزندان خود می‌دانست و مخالفان را به موعظه و محبت جلب می‌کرد. دشمن خو نبود و خودکامگی و خودمحوری را از صفات طاغوت می‌دانست. همه جا از تفسیر قرآن و نهج‌البلاغه به علم و روشنی می‌رسید و چنان سعادت و رستگاری را ترویج می‌کرد که نه تنها مردمان مذهبی و سنتی، بلکه هیچ جوان متجددی نیز در تقابل با دیانت و فرهنگ مذهبی قرار نمی‌گرفت. برای او صلح و خوشبختی، رستگاری و تکامل، عقل و وحی، همگی فرشتگان خداوند برای نجات بشریت بود...

اما دست بی‌رحم مرگ، او را در لحظه‌ای که بیش از هر زمان دیگری به او نیازمند بودیم از ما ربود و چهل سال است داغ او بر دلها مانده است، اما سخن او و شکوه و نجابت و عظمت او همچنان پابرجاست. یادش گرمی و آموزه‌ها و اندیشه‌هایش درخشان و پایدار باد.

احمد مسجدجامعی

طالقانی و شهر شورایی

فرزند دانشمند حاج شیخ عبدالکریم حائری موسس گرانقدر حوزه علمیه درباره آقای طالقانی گفتند و در خاطرات او آمده است.

آقای طالقانی علاوه بر همه اینها نخستین شورای شهر را در سنجند، در اوج آشفتگی و آشوب و درگیری مسلحانه در این منطقه، تشکیل داد. او در عین حال در همان جلسات قاطعانه در برابر زیاده خواهان که چندان هم در پی مطالبات مردمی نبودند و می خواستند از فضای انقلابی برای خود سرمایه ای فراهم کنند می ایستاد. آقای طالقانی پس از یافتن مأموریت از ناحیه امام برای پیگیری مسأله شوراهای، گروهی از جمله حقوقدان ارجمند کشورمان مرحوم دکتر ناصر کاتوزیان را موظف کرد تا طرح جامعی برای تشکیل شوراهای تهیه کنند و آنها نخستین سند مدیریت شورایی را در ۱۴ ماده تهیه کردند که بسیاری از آن مواد اولیه ها در قانون اساسی و قانون شوراهای گنجانده شد و سال ها بعد در دولت اصلاحات به عمل درآمد و اجرا شد. بی شک مرحوم طالقانی، هرچند در بحث شوراهای در مجلس خبرگان دیگر در حیات نبود، لکن باید او را از بنیانگذاران فکر شورا در ایران اسلامی دانست. مرحوم امام، آیت الله مدرس و آیت الله طالقانی، همگی از یک منظر فکری و از یک سرچشمه سیراب شده بودند.

به حساب بیایند، مردم واقعا سرنوشت خودشان را به دست خودشان بگیرند، درگیری ها کوتاه بشود. مردم بتوانند راهی برای زندگی خود باز کنند؛ این راه غیر از این نیست، مسأله تازه ای هم نیست، مسأله ای است که علمای ما هفتاد و چند سال پیش جزو قانون اساسی آورده اند: انجمن های ایالتی و ولایتی. در یازدهم اردیبهشت همان سال، یعنی ۱۰ روز بعد، مرحوم امام اعلامیه ای خطاب به شورای انقلاب صادر کردند و از آنها خواستند که زمینه انتخاب شوراهای را فراهم آورند. آقای طالقانی یکی از نتایج شوراهای شهر و روستا را چنین برشمرد: «این شوراهای محلی موجب می شود که افراد و توده مردم که ناشناخته مانده اند استعدادهایشان را نشان بدهند.» تا کنون کمتر به رابطه مرحوم طالقانی با امام راحل توجه شده است. رابطه ای که می توان عمق آن را از لایه لای تعابیر امام در پیام تسلیت فوت آقای طالقانی دریافت: برادر، مالک اشتر زمان، ابوذر زمان، مجاهد عظیم الشان و بالاخره چنین پایان داد که رحمت خدا بر پدر او که در راس پرهیزگاران بود، شواهد دیگری هم بر رابطه خاص بین امام و آقای طالقانی در دست است؛ از آن جمله عباراتی که امام به مرحوم آقای مهدی حائری

نمی شود. ایشان سال ها پیش از انقلاب و در تفسیر قرآن بر اهمیت شورا یعنی دخالت عقل جمعی در اداره امور به طور گسترده ای بحث کرده اند. نه فقط در آیاتی که به تشکیل شورا امر شده است، بلکه حتی در امور شخصی و خانوادگی مانند مسأله شیر دادن مادر به بچه که به نظر نمی رسد ربطی به شورا و مشورت داشته باشد. این قسمت از مطالب مرحوم طالقانی در واقع گویی مثال و نمونه ای است برای آنچه مرحوم مدرس سال ها قبل از آن در مجلس بیان کرده بود و آن تاکید بر امر شورا و مشورت برای اداره امور جامعه است.

مرحوم طالقانی در این زمینه فقط به سخن گفتن و مطلب نوشتن اکتفا نکرد و در روزهای آغاز انقلاب مسأله شورا را همچون راه حلی برای رفع دشواری ها و گرفتاری های ناشی از استبداد می دانست؛ چنان که در سخنرانی مشهور در مدرسه فیضیه قم و پس از دیدار با امام راحل در فروردین ۵۸ گفت: «چه کنیم که مردم هر شهر و هر محل و روستایی بفهمند، عملا بدانند که تقدیرشان به دست خودشان است... من یک راه به نظر می رسد، راه شرعی، راه قانونی، راه دنیا پسند، راهی که باید پایه های نهضت ما را محکم کند. مردم واقعا

یکی از مشهورترین و مهم ترین نطق های مرحوم مدرس در مجلس آبان ۱۳۰۳، یعنی ۹۱ سال پیش، از آن جهت که منظومه فکری او و یقینا شماری از فقهای همزمان با او را نشان می دهد، شایسته دقت و تأمل بیشتر است.

مدرس به عنوان یک فقیه در دفاع از مشروطیت به یک اصل عقلی استناد می کند و می گوید: «هر عاقلی که به درجه اول عقل باشد تصدیق می کند که اداره کردن امور شخصی با اراده اجتماعی اقوی و امن است، این مسأله از بدیهیات است، استبداد و مشروطه هم اصلا با هم مناسبت ندارد.» اشاره او به اصلی مغفول مانده است و آن اصل مشورت و شورا است.

به بیان مدرس در اسلام حتی اداره امور شخصی باید بر اساس مشورت باشد، چه برسد به امور اجتماعی و جمعی و از این جهت است که او مبانی دموکراسی و مردم سالاری را با اسلام منطبق می داند و می گوید مشروطیت بسیار خوب است حتی اگر دست غیبی موجب بروز انقلاب مشروطیت در ایران شده باشد.

واقع این است که مدلل کردن مبانی قانونگذاری و دخالت دادن ملت در سرنوشت خود، در میراث فقهی دست کم صد سال اخیر شیعه سابقه دارد. گو اینکه در تاریخ اندیشه سیاسی شیعه نمونه هایی در تأیید همکاری با سلطان وجود داشته است. اما هوشمندی بزرگ علمای شیعه این بود که با درک شرایط زمانه و اهمیت اداره امور با عقل جمعی کوشیده اند مبانی این موضوع را از آیات و احادیث و احکام و سیره ائمه به دست دهند.

یکی از جلوه های مردم سالاری شوراهای و انجمن های شهری یا به تعبیر قانون اساسی مشروطیت انجمن های ایالتی و ولایتی است. از مهم ترین مدافعان این نظریه در آغاز انقلاب مرحوم طالقانی بود و هم ما به یاد داریم که در فوت جانشینش، مردم شعار می دادند پیام طالقانی شهادت است و شورا.

این نحوه فکر فقط به ایام انقلاب مربوط

آیت‌الله سیدمحمود طالقانی (۱۲۵۸–۱۲۹۰) تنها چند ماه پس از پیروزی انقلاب ایران و در حالی در گذشت که به اسطوره مبارزه و روشن‌بینی در ایران تبدیل شده بود. آنگاه که در مراسم تشییع پیکرش صدها هزار نفر گرد آمدند و از همه گروه‌ها و دسته‌های سیاسی ابراز همدردی کردند مشخص بود که فیلدن طالقانی برای فضای سیاسی ایران در سبیدمدم انقلاب، تنها فیکان یک تن نخواهد بود. در عصری که مبارزه و رنج اصالت داشت، طالقانی اصل‌ترین چهره باقیمانده در میان انقلابیون بود و مرجع مورد قبول همه نیروهای درگیر در انقلاب شد. آن صلاحیت اخلاقی که طالقانی در طول دوران مبارزه به دست آورده بود، چیزی دست‌یافتنی به نظر می‌رسید او همواره در کنار رادیکال‌ترین گروه‌های مبارز قرار گرفته بود و هم در عمل و هم در نظر چپ‌گراترین روحانی عصر خود بود. طالقانی در دور‌های به دنیا آمد که مشروطه‌خواهان تهران را فتح کرده و احمدشاه را بر جای محمدعلی نشاندہ بودند.اما بحران پس از انقلاب سراسر کشور را فرا گرفته بود در مرداد ۱۲۹۲ – زمانی که آیت‌الله طالقانی سه ساله بود – جنگ جهانی اول آغاز شد و با وجود اعلام بی‌طرفی ایران، قوای روس و انگلیس وارد خاک ایران شدند و مجلس سوم منحل شد. گروهی از مشروطه‌خواهان، دولت در تبعید تشکیل دادند و گروهی دیگر در گیلان و آذربایجان نهضت‌های محلی را رهبری کردند.شیخ محمد خیابانی در سال ۱۲۹۹ و میرزا کوچک‌خان در سال ۱۳۰۰ کشته شدند. در این زمان طالقانی ۱۰ سال داشت و برای تحصیل علوم دینی عازم قم شده بود. او جزو اولین طلبه‌های حوزه علمیه قم است که به تازگی توسط آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری تأسیس شده بود.

او توسط سیدمحمدی‌الدین طالقانی – شوهرخواهرش – به حضور آیت‌الله حائری معرفی شد و در درس او و همچنین سیدمحمد حجت، سیدمحمد تقی خوانساری حاضر شد. دروس فلسفه و حکمت را نیز نزد آیت‌الله کمرهای آغاز کرد.حوادث سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۵ چنان پیش رفت که زمینه تغییر سلطنت فراهم شد. سال ۱۳۰۴ در تشکیل مجلس موسسان، سلطنت از قاجار به رضاخان منتقل شد و در اردیبهشت ۱۳۰۵ نیز او به عنوان شاهه ایران تاجگذاری کرد و در سال ۱۳۱۰، پدر طالقانی درگذشت و اصرار زیادی شد که در جای پدر و در مسجد محله قنات‌آباد مستقر شود. لیکن او به قم بازگشت و مدتی بعد به حوزه نجف رفت. طالقانی در نجف از آیت‌الله اصفهانی اجازه اجتهاد گرفت و پس از بازگشت در ایران نیز از آیت‌الله عبدالکریم حائری، آیت‌الله محمدرضا قمی و آیت‌الله سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی اجازه اجتهاد گرفت. طالقانی سپس به تهران آمد و اولین جلسات تفسیر قرآن خود را تشکیل داد.

این جلسات تا سال ۱۳۲۰ ادامه داشت. در این فاصله او یکبار به دلیل درگیری با ماموری که می‌خواست چادر از سر زن بردارد، دستگیر و چند ماهی زندانی شد گفته می‌شود در آن چند ماه با عدای دیگر از مخالفان سیاسی حکومت، از جمله یکی از اعضای گروه پنجاه و سه نفر – که بعدها حزب توده از میان آنان تأسیس شد – آشنا شده است. با آغاز جنگ جهانی دوم در سال ۱۳۲۰ فضای سیاسی ایران نیز به سرعت تحت تأثیر قرار گرفت و چند ماه بعد – در شهریور ۱۳۲۰ – نیروهای متفقین ایران را اشغال کرده و رضاشاه را تبعید کردند.

از سال ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲، کشور در شرایطی بحرانی بود شاه جوان که اقتدار پدر خود را نداشت، با تکیه بر عدای از رجال سیاسی و طبقه

اشراف در ایران حکومت می‌کرد و فضا برای فعالیت‌های سیاسی باز شده بود. در همان سال ۱۳۲۰ بود که طالقانی برای اولین بار به همکاری با مهدی بازرگان و پدالله سجایی پرداخت. بازرگان و سجایی که به تازگی از تحصیلات فرنگ فارغ شده و به ایران آمده بودند به دنبال ایجاد کانونی برای کوشش‌های فکری خود بودند. آشنایی پدر بازرگان با پدر طالقانی زمینه نزدیکی آنها را فراهم کرده بود. آنان با همکاری هم مکتب «کانون اسلام» را پایه‌گذاری کردند. مدیریت این جلسات با محمدعلی مهیاری بود که مجملی با عنوان دانش‌آموز نیز منتشر می‌کرد. برخی از سخنرانی‌های ایراد شده در آن جلسات نیز در همین مجله منتشر می‌شد. این مجله بیش از ۱۱ شماره دوام نداشت و توقیف شد. به این ترتیب طالقانی با جریان مذهبی و روشنفکری‌ای پیوند خورد که مهم‌ترین تحولات سیاسی و فکری سال‌های بعد را پیش بردند. بازرگان بعدها در دفاعیات خود هنگام محاکمه سران نهضت آزادی گفت: «قای طالقانی و بنده به ارث و عقیدت چنین تربیت شده بودیم که به موازات شغل خصوصی و وظیفه فردی و وظیفه خانوادگی، یک خدمت اجتماعی و اسلامی را نیز جزو برنامه خود بدانیم… وظیفه یک مجتهد روشن‌ضمیر دلسوخته و وظیفه یک معلم تشنه خدمت ایجاب می‌کرد که در کشتار دل ودماغ جوانان کشور افکار پاک و زنده را بارور کنند.»

با خروج نیروهای شوروی از ایران، حکومت پیشه‌وری در آذرماه ۱۳۲۵ منحل شده و سران آن به شوروی رفته بودند. طالقانی برای بررسی حوادث دوران حکومت خودمختار مزبور و وقایع پس از سقوط آن و حمله ارتش به آذربایجان سفر کرده بود. او پس از بازگشت از سفر گزارشی از وقایع آذربایجان ارائه که در آذرماه ۱۳۲۵، مجله آتین اسلام آن را منتشر کرد. گزارش طالقانی، مورد پسند روحانیان سنتی نبود. او در بخشی از گزارش خود آورده بود: «اما راجع به بی‌ناموسی دموکرات‌ها، اگرچه به طور قطع وقایعی انجام گرفته اما من مدرک صحیحی به دست نیاوردم، فقط خانهای که به نام خانه «مدنیت» تأسیس نموده بودند می‌گفتند از جمله تبلیغاتشان در آنجا تبلیغات ضدعقاف بوده… ولی به عقیده من انصافاً باید اعتراف نمود، تمام بی‌عفتی‌هایی که سراغ می‌دادند به اندازه یک روز جمعه تابستان دربند در شمیران نبوده.»

در تیرماه ۱۳۲۸، در حالی که چند روزی به پایان پانزدهمین دوره مجلس شورای ملی مانده بود قرارداد الحاق گس – گلشائیان درباره نفت جنوب از طرف دولت وقت به مجلس رفت، لیکن با تلاش نمایندگان اقلیت بررسی نهایی این قرارداد به مجلس بعدی واگذار شد. در مهرماه سال ۱۳۲۸ وقتی اعمال نفوذ در انتخابات دوره شانزدهم مجلس زمینه انتخابات آزاد را از بین برد، دکتر محمد مصدق و ۱۹ تن از رجال سیاسی در اعتراض به انتخابات انجام شده تحصن و سپس اعتصاب غذا کردند. پایه‌های جبهه ملی ایران، توسط همین ۲۰ نفر شکل گرفت و در آن همان سال اعلام موجودیت کرد. با فشار مصدق و همراهانش، انتخابات تهران باطل شد و با برگزاری دوباره انتخابات، مصدق به عنوان نماینده اول به مجلس راه یافت و به سرعت رهبری جنبشی بزرگ را بر عهده گرفت. در آذر ۱۳۲۹، کمیسوین نفت مجلس اعلام کرد که قرارداد الحاقی مزبور برای استیفای حقوق ملت ایران کافی نیست و افسانده آن سال نیز تصمیم این کمیسوین مبنی بر ملی‌شدن صنعت نفت به مجلس ارائه شد و به تصویب رسید. پس از چند ماه کشمکش، در هفتم اردیبهشت ۱۳۳۰، شاه به نخست‌وزیری مصدق تن داد. سال‌های ۱۳۳۰ تا ۱۳۳۲ ایران مرکز تحولات بزرگ است. طالقانی که از اواخر سال ۱۳۲۸ مرکز فعالیت خود را به مسجد هدایت (در نزدیکی خیابان لاله‌زار تهران) منتقل کرده و روش تفسیر جدید قرآن را آغاز کرده بود، در این سال‌ها به نهضت ملی ایران و رهبر آن مصدق دلبسته شد. احترام و ستایش بی‌سابقه طالقانی از مصدق، نشان از تأثیر مهم برنامه مصدق در زندگی طالقانی دارد. بعدها زمانی که مصدق درگذشت، طالقانی در زندان

ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات

چهارشنبه ۲۷ شهریور ۱۳۹۸ - سال نودوچهارم - شماره ۲۷۳۸۱

مروری بر زندگی و مبارزات آیت‌الله سید محمود طالقانی

حیدر ستوده – کارشناس ارشد تاریخ

بود. در سال ۱۳۴۶ که از زندان آزاد شد به احمدآباد و مزار مصدق رفت و ضمن اهدای یک جلد از تفسیر پرتوی از قرآن که در زندان نگاشته بود در صفحه اول آن نوشت: «بسم‌الله العزیز المنتقم، اهدای ثواب تلاوت و تفکر در آیات این جلد از تفسیر به روح پاک و شکست‌ناپذیر مفخر شرق و اسلام و موجب سربلندی ایرانیان شرافتمند مرحوم جناب دکتر محمد مصدق، رحمت‌الله و بر کاته علیه.»طالقانی با دیگر رهبران نهضت نیز ارتباط داشت. گویا آیت‌الله کاشانی چند بار در جلسات تفسیر قرآن وی در مسجد هدایت حاضر شده است. دکتر سجایی به یاد می‌آورد که «بدم اربشان به همراه ملازمان که شعبان جعفری (معروف به بی‌مخ) هم جلوار آنها بود به مسجد هدایت آمد و مدتی نشست. ولی بعدها که در مصدق اختلاف پیدا کردبا طالقانی هم مخالف شد». کودتای ۲۸ مرداد پایان پروژه مصدق بود. طالقانی بعدها طی سخنانی که بر مزار مصدق ایراد کرد ریشه شکست را اختلاف‌های داخلی در نهضت ملی دانست. او در همان جا نیز از مصدق ستایش کرد و گفت: «شخص دکتر مصدق که بود؟دکتر مصدق مردی بود تحصیلکرده،ولی در زندگی اشرافی، در طبقه اشراف و دربار با پیرامون دربار، او تغییر کرد و تحول یافت و مرد ملت شد. مرد اجتماع و نهضت شد. همانطور که قرآن درباره موسی بیان می‌کند. طالقانی سپس به اختلاف‌های داخلی در نهضت اشاره کرده و گفت: «یادم هست

روزی که در بین مردم گفت‌وگو بود که آیت‌الله کاشانی از زاهدی حمایت می‌کند و توطئه‌ای در کار است، به تنهایی به منزل ایشان واقع در پل چوبی رفتم، تنها بود. در اتاقی به انتظار نشستم… وقتی که آمد ظرف خربزه‌ای در دست داشت، به عنوان تعارف جلو من گرفت. تا خربزه را بریدم گفتم: حضرت آیت‌الله دارند زیر پایت پوست خربزه می‌گذارند، مواظب باش! گفت نه اینطور نیست، حواسم جمع است، گفتم: شما را مرد پاک و مبارزی می‌دانم، مبارزات شما در عراق علیه انگلستان فراموش ناشدنی است، شما این مزایا و این سوابق را دارید، درست متوجه و هوشیار باشید که تفرقه ایجاد نشود، گفت خاتراتن جمع باشد.»

روز بعد از کودتا، عدای از مردان ملی و مذهبی، نهضت مقاومت ملی را پایه‌گذاری کردند. از جمله این افراد آیت‌الله سیدرضا زنجانی، آیت‌الله سیمحمود طالقانی، سیدجعفر غروی، پدالله سجایی، مهدی بازرگان، حسین شام‌حسینی، داریوش فروهر و بسیاری دیگر بودند. اولین اطلاعیه نهضت مقاومت روز ۲۹ مرداد منتشر شد که در آن از بازاریان خواسته شد بود، بازار تهران را تعطیل کنند. با وجود فشار حکومت نظامی کودتا، بازار تا صدور اعلامیه‌ای دیگر از طرف نهضت مقاومت، گشوده نشد. در نیمه دوم شهر یورماه، کمیته مرکزی نهضت مقاومت تشکیل شد. طالقانی در این سال‌ها عضو کمیته روحانیون بود. در شهریور ۱۳۳۲، علی امینی، نماینده

دولت کودتا، قرارداد کنسرسیوم را درباره نفت جنوب امضا کرد که مورد اعتراض گسترده مخالفان قرار گرفت. اولین واکنش نامه‌ای با امضای بیش از ۲۵ تن از شخصیت‌های روحانی و دانشگاهی از جمله: سیدرضا زنجانی، سیدمحمود طالقانی، علی اکبر دهخدا، پدالله سجایی، خلیل ملکی، مهدی بازرگان، محمد نجشب و… بود.

در این نامه قرارداد مزبور غیرقانونی و خارج از اراده ملت توصیف شده بود. واکنش دولت زاهدی به این نامه، اخراج ۱۲ تن از اساتید دانشگاه تهران بود. در این سال‌ها، طالقانی، کوشش‌های فکری خود را افزایش داد. در سال ۱۳۳۲، کتاب «اسلام و مالکیت در مقایسه با نظام‌های اقتصادی غرب» و در سال ۱۳۳۴ کتاب «تنبیه‌الامه و تنزیه‌المله، یا حکومت از نظر اسلام» تألیف علامه نائینی، عالم دوره مشروطه را با مقدمه و توضیحاتی منتشر کرد. عبارت حکومت از نظر اسلام را طالقانی اضافه کرده بود. او همچنین در کنفرانس‌های اسلامی مختلفی که خارج از ایران و در کشورهای اسلامی برگزار می‌شد، شرکت کرد. از جمله در سال ۱۳۳۱ در موتمر شعوب‌المسلمین در کراچی و در سال‌های ۱۳۳۸ و ۱۳۴۰ در موتمر اسلامی قس شرکت کرد. در سال ۱۳۳۸ به نمایندگی از طرف آیت‌الله بروجردی برای رساندن پیام ایشان به شیخ شلتوت؛ مفتی مصر به آنجا سفر و در جلسه دادگاه، طالقانی سکوت خود را شکست و آیاتی از سوره الفجر را

سیاسی ایران سرکوب شده بودند. دهم فروردین ۱۳۴۰، آیت‌الله بروجردی درگذشت و با معرفی مراجع چندگانه مذهبی، این تصور به وجود آمد که قدرت روحانیت تضعیف شده است.

شانزدهم اردیبهشت، علی امینی مامور تشکیل کابینه شد و شاه نیز ایران را ترک کرد. امینی به دلیل نقشی که در تصویب قرارداد کنسرسیوم نفتی پس از کودتا داشت هیچ‌گاه مورد اعتماد نیروهای ملی قرار نگرفت. از طرفی شاه نیز از طرف او احساس خطر می‌کرد. با تشکیل دولت امینی فضای سیاسی بازتر شد. جبهه ملی دوم نیز از تاریخ سی‌ام تیر ۱۳۳۹ به همت اعضای نهضت مقاومت تشکیل شد و برای شرکت در انتخابات مجلس بیستم اعلام آمادگی کرد.

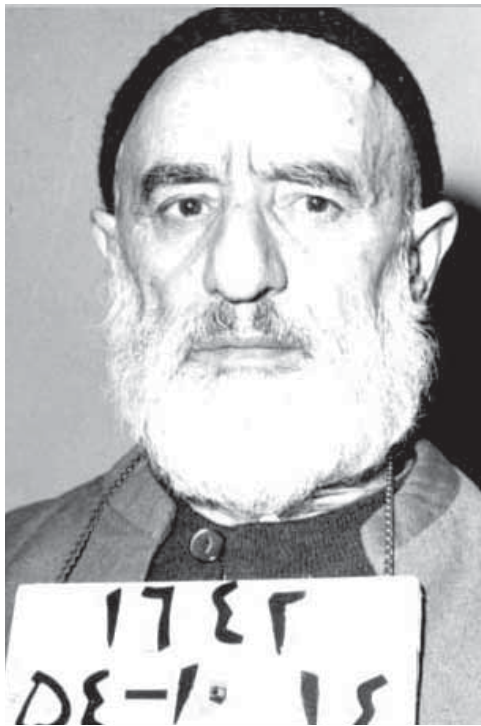
در بین اعضای جبهه ملی، اختلاف نظرهایی بروز کرده بود. بازرگان و دوستانش گرایش‌های مذهبی در جبهه ملی دوم را نمایندگی می‌کردند و نسبت به آنان مواضع رادیکال‌تری داشتند. این اختلاف‌ها نهایتاً منجر به ایجاد حزب چنگاکنامی به نام «نهضت آزادی ایران» شد. این حزب روز ۲۷ اردیبهشت ۱۳۴۰ اعلام موجودیت کرد. تأسیس نهضت، قبلاً توسط بازرگان به اطلاع مصدق تبعیدی رسیده بود و او آن را تأیید کرده بود. آیت‌الله طالقانی، دکتر سجایی و مهندس بازرگان، بنیانگذاران اولیه گروه جدید بودند. در اولین جلسه این حزب، بازرگان به عنوان دبیر کل آن انتخاب شد که تا پایان عمرش این عنوان را داشت.در تیرماه ۱۳۴۱، علی امینی استعفا و ایران را ترک کرد. پس از او اسدالله علم مأمور تشکیل کابینه شد. گفته می‌شد که شاه با آمریکا به توافق رسیده است که خود اصلاحات مورد نظر را پیش ببرد و نیازی به امینی نیست. شانزدهم مهر ۱۳۴۱، لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی از طرف دولت تقدیم مجلس شد. مفاد این لایحه مورد اعتراض شدید روحانیون قرار گرفت و دولت آن را در دهم آذرماه پس گرفت.

یک ماه بعد شاه اصول شش‌گانه‌ای را به عنوان انقلاب سفید اعلام کرد. این اصول – از جمله اعطای حق رأی به زنان، تقسیم اراضی و سوگند به کتاب آسمانی به جای سوگند به قرآن – مورد اعتراض علما از جمله آیت‌الله خمینی قرار گرفت و تظاهرات پراکنده‌ای در شهرها انجام شد. بین روزهای سوم تا چهارم بهمن، بیست و دو تن از اعضای جبهه ملی و نهضت آزادی، چند دانشجو و سه نفر روحانی – از جمله آیت‌الله طالقانی – دستگیر شدند. طالقانی به زندان قزل‌قلعه منتقل و اوایل خرداد ۱۳۴۲ آزاد شد.

در این فاصله نیروهای وابسته به دولت به مدرسه فیضیه قم حمله کرده و طلاب مدرسه را به شدت مضروب کرده بودند، چنانچه دو تن در آن میان کشته شدند.۱۲ و ۱۳ خرداد مقارن با تاسوعا و عاشورای حسینی، تظاهرات گسترده‌ای در تهران صورت گرفت. در پانزدهم خرداد ۴۲ این اعتراض‌ها گسترده شده و سراسر کشور را فرا گرفت. این خیزش گسترده در بسیاری از شهرها از جمله در قم، تهران، ورامین، شیراز، مشهد و تبریز صورت گرفت و بسیاری از مردم کشته شدند. در بعضی از شهرها و از جمله تهران حکومت نظامی اعلام شد و بسیاری از روحانیون، از جمله آیت‌الله حاج حسن قمی در مشهد، آیت‌الله شیخ بهاءالدین محلاتی در شیراز، آیت‌الله سیدمحمود طالقانی در تهران و آیت‌الله خمینی در قم دستگیر شدند. پس از قیام ۱۵ خرداد فضای سرکوب در کشور گسترش یافت و در عین حال شرایط سیاسی با مذهبی پیوند خورد. آیت‌الله طالقانی به زندان قصر منتقل شد. حدود۲۰ روزی آزاد و سپس دوباره دستگیر شد. به گفته بازرگان سازمان امنیت برای سنگین‌تر کردن اتهام طالقانی توطئه‌ای چیده بود. دو تن از ماموران ساواک، مقراری دینامیت به منزل طالقانی می‌برند و در انبار مخفی می‌کنند. همچنین اطلاعیه‌ای به پرویز عدالت‌منش – خواهرزاده آیت‌الله – می‌دهند تا منتشر شود. این دادگاه در روز شانزدهم دی‌ماه۱۳۴۲ حکم خود را صادر کرد. براساس این حکم سیمحمود طالقانی به ۱۰ سال حبس محکوم شد. در آخرین جلسه دادگاه، طالقانی سکوت خود را شکست و آیاتی از سوره الفجر را

چهلمین سالگرد آیت الله طالقانی

قرائت کرد: «لم تر کیف فعل ربک بعد، ارم ذات المعاد». آیا نمی‌نگری که پروردگارت به عاذ چه کرده؟ یا آن کاخ‌های افرشته ارم؟» پس از پایان محاکمه تمامی متهمان به جز طالقانی به حکم صادره اعتراض و درخواست کردند اتهام آنان در یک دادگاه صالح رسیدگی شود.در تمام طول محاکمه در دادگاه بدوی و سپس تجدیدنظر، طالقانی علاوه بر اینکه سکوت کرده بود، هنگام ورود دادرسان و رئیس دادگاه از جای خود حرکت نمی‌کرد. این دادگاه پس از محاکمه مصدق، مهم‌ترین دادگاه سیاسی تشکیل شده بود.

در دادگاه تجدیدنظر به جز طالقانی بقیه متهمان از خود دفاع کردند و دفاعیات بازرگان به متنی مهم برای مبارزان سیاسی تبدیل شد. در همان جا بود که بازرگان پیش‌بینی کرد که آنها آخرین گروهی باشند که از راه قانونی خواسته خود را پیگیری می‌کنند. آیت‌الله طالقانی تا سال ۱۳۴۶ در زندان بود و در آبان آن سال از زندان قصر آزاد شد. او طی سال‌های زندان چند جلد از تفسیر پرتوی از قرآن را نوشت. پس از آزادی به مسجد هدایت بازگشت و برنامه تفسیر خود را از سر گرفت. با آغاز فعالیت فکری علی شریعتی به همکاری او پرداخت و بی‌تردید تنها کسی که در میان روحانیان صریحاً و به صورتی ستایش‌آمیز از شریعتی حمایت کرده است، طالقانی است. با بسته شدن همه راه‌های مبارزه قانونی، مبارزات سیاسی در ایران به سرعت به سمت رادیکالیسم چپ رفت و مدل آمریکایی لائین و جنگ چریکی به عنوان مدلی برای تحول در ایران پذیرفته شد. همزمان با دستگیری اعضای نهضت آزادی، گروه‌های از جوانان نزدیک به این گروه و همچنین جوانانی با گرایش‌های چپ مارکسیستی به سوی مبارزه مسلحانه کشیده شدند. در رمضان سال ۱۳۵۰، به علت ارتباط با گروه‌های مبارز دستگیر شد و پس از یک ماه بازداشت به سه سال تبعید در زایل محکوم شد. در دادگاه تجدیدنظر این حکم به ۱۸ ماه تبعید در بافت کرمان تغییر یافت. در خرداد ۱۳۵۲ طالقانی به تهران بازگشت. اما تحت نظر بود و از سخنرانی و فعالیت‌های او جلوگیری می‌شد. او بار دیگر در آذرماه ۱۳۵۴ دستگیر شد. این بار بدون محاکمه، دو سال در زندان ماند و در محاکمه‌ای دیر هنگام به ۱۰ سال زندان محکوم شد. باز هم اتهام او ارتباط با سازمان مجاهدین بود. با اوج‌گیری انقلاب در سال ۵۷، طالقانی در آبان‌ماه آن سال آزاد شد. از آبان ۵۷ تا بهمن ۵۷ انقلاب در داخل ایران تحت توجه طالقانی و رهبری امام راحل(ره) ادامه یافت. اعلامیه او برای انجام تظاهرات در روزهای ۱۹ و ۲۰ آذرماه (عاشورا و تاسوعا) با استقبال میلیونی مردم مواجه شد. انقلاب به سرعت پیروز شد و طالقانی در جایگاهی فراست قرار گرفت. ریاست شورای انقلاب و سپس عضویت در مجلس بررسی نهایی قانون اساسی، دو سمت رسمی او در حکومت جدید بود. در طول چند ماه آخر زندگی‌اش به جز اقامت نامه جمع تهران، چند باری نیز به کردستان رفت تا با معترضان مذاکره کرده و شورش‌ها را آرام کند. در آخرین سخنرانی خود هدف پیامبر را آزادی خواند و بر اهمیت شوراها تأکید کرد. او گفت: «خودری از خودخواهی را کنار بگذاریم. گروه‌گرایی را از فرصت‌طلبی و تحمیل عقیده یا خدای نخواستہ استبداد نیز برده دین را کنار بگذاریم و بیایید با مردم، با دردمندا، با رنج‌کشیدها و با محروم‌ها همصدا باشیم.» او سه روز بعد در ساعت ۱۴:۵۵ بامداد دوشنبه، نوزدهم شهریور ۱۳۵۸ درگذشت. امام خمینی یکی از غمبارترین خطابه‌ها را در رثای طالقانی و سوگاری ده‌ها میلیون ایرانی ایراد فرمودند. یادش جاودانه باد.

آیت‌الله سیدمحمد طالقانی (۱۲۵۸–۱۲۹۰) تنها چند ماه پس از پیروزی انقلاب ایران و در حالی در گذشت که به اسطوره مبارزه و روشن‌بینی در ایران تبدیل شده بود. آنگاه که در مراسم تشییع پیکرش صدها هزار نفر گرد آمدند و از همه گروه‌ها و دسته‌های سیاسی ابراز همدردی کردند مشخص بود که فیلدن طالقانی برای فضای سیاسی ایران در سبیدمدم انقلاب، تنها فیکان یک تن نخواهد بود. در عصری که مبارزه و رنج اصالت داشت، طالقانی اصل‌ترین چهره باقیمانده در میان انقلابیون بود و مرجع مورد قبول همه نیروهای درگیر در انقلاب شد. آن صلاحیت اخلاقی که طالقانی در طول دوران مبارزه به دست آورده بود، چیزی دست‌یافتنی به نظر می‌رسید او همواره در کنار رادیکال‌ترین گروه‌های مبارز قرار گرفته بود و هم در عمل و هم در نظر چپ‌گراترین روحانی عصر خود بود. طالقانی در دور‌ای به دنیا آمد که مشروطه‌خواهان تهران را فتح کرده و احمدشاه را بر جای محمدعلی نشاندہ بودند.اما بحران پس از انقلاب سراسر کشور را فرا گرفته بود در مرداد ۱۲۹۲ – زمانی که آیت‌الله طالقانی سه ساله بود – جنگ جهانی اول آغاز شد و با وجود اعلام بی‌طرفی ایران، قوای روس و انگلیس وارد خاک ایران شدند و مجلس سوم منحل شد. گروهی از مشروطه‌خواهان، دولت در تبعید تشکیل دادند و گروهی دیگر در گیلان و آذربایجان نهضت‌های محلی را رهبری کردند. شیخ محمد خیابانی در سال ۱۲۹۹ و میرزا کوچک‌خان در سال ۱۳۰۰ کشته شدند. در این زمان طالقانی ۱۰ سال داشت و برای تحصیل علوم دینی عازم قم شده بود. او جزو اولین طلبه‌های حوزه علمیه قم است که به تازگی توسط آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری تأسیس شده بود.

او توسط سیدمحمدی‌الدین طالقانی – شوهرخواهرش – به حضور آیت‌الله حائری معرفی شد و در درس او و همچنین سیدمحمد حجت، سیدمحمد تقی خوانساری حاضر شد. دروس فلسفه و حکمت را نیز نزد آیت‌الله کمرهای آغاز کرد.حوادث سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۵ چنان پیش رفت که زمینه تغییر سلطنت فراهم شد. سال ۱۳۰۴ در تشکیل مجلس موسسان، سلطنت از قاجار به رضاخان منتقل شد و در اردیبهشت ۱۳۰۵ نیز او به عنوان شاه ایران تاجگذاری کرد. در سال ۱۳۱۰، پدر طالقانی درگذشت و اصرار زیادی شد که در جای پدر و در مسجد محله قنات‌آباد مستقر شود. لیکن او به قم بازگشت و مدتی بعد به حوزه نجف رفت. طالقانی در نجف از آیت‌الله اصفهانی اجازه اجتهاد گرفت و پس از بازگشت در ایران نیز از آیت‌الله عبدالکریم حائری، آیت‌الله محمدرضا قمی و آیت‌الله سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی اجازه اجتهاد گرفت. طالقانی سپس به تهران آمد و اولین جلسات تفسیر قرآن خود را تشکیل داد.

این جلسات تا سال ۱۳۲۰ ادامه داشت. در این فاصله او یکبار به دلیل درگیری با ماموری که می‌خواست چادر از سر زن بردارد، دستگیر و چند ماهی زندانی شد گفته می‌شود در آن چند ماه با عدای دیگر از مخالفان سیاسی حکومت، از جمله یکی از اعضای گروه پنجاه و سه نفر – که بعدها حزب توده از میان آنان تأسیس شد – آشنا شده است. با آغاز جنگ جهانی دوم در سال ۱۳۲۰ فضای سیاسی ایران نیز به سرعت تحت تأثیر قرار گرفت و چند ماه بعد – در شهریور ۱۳۲۰ – نیروهای متفقین ایران را اشغال کرده و رضاشاه را تبعید کردند.

از سال ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲، کشور در شرایطی بحرانی بود شاه جوان که اقتدار پدر خود را نداشت، با تکیه بر عدای از رجال سیاسی و طبقه

اشراف در ایران حکومت می‌کرد و فضا برای فعالیت‌های سیاسی باز شده بود. در همان سال ۱۳۲۰ بود که طالقانی برای اولین بار به همکاری با مهدی بازرگان و پدالله سجایی پرداخت. بازرگان و سجایی که به تازگی از تحصیلات فرنگ فارغ شده و به ایران آمده بودند به دنبال ایجاد کانونی برای کوشش‌های فکری خود بودند. آشنایی پدر بازرگان با پدر طالقانی زمینه نزدیکی آنها را فراهم کرده بود. آنان با همکاری هم مکتب «کانون اسلام» را پایه‌گذاری کردند. مدیریت این جلسات با محمدعلی مهیاری بود که مجملی با عنوان دانش‌آموز نیز منتشر می‌کرد. برخی از سخنرانی‌های ایراد شده در آن جلسات نیز در همین مجله منتشر می‌شد. این مجله بیش از ۱۱ شماره دوام نداشت و توقیف شد. به این ترتیب طالقانی با جریان مذهبی و روشنفکری‌ای پیوند خورد که مهم‌ترین تحولات سیاسی و فکری سال‌های بعد را پیش بردند. بازرگان بعدها در دفاعیات خود هنگام محاکمه سران نهضت آزادی گفت: «قای طالقانی و بنده به ارث و عقیدت چنین تربیت شده بودیم که به موازات شغل خصوصی و وظیفه فردی و وظیفه خانوادگی، یک خدمت اجتماعی و اسلامی را نیز جزو برنامه خود بدانیم. وظیفه یک مجتهد روشن‌ضمیر دلسوخته و وظیفه یک معلم تشنه خدمت ایجاب می‌کرد که در کشتزار دل و دماغ جوانان کشور افکار پاک و زنده را بارور کنند.»

با خروج نیروهای شوروی از ایران، حکومت پیشه‌روی در آذرماه ۱۳۲۵ منحل شده و سران آن به شوروی رفته بودند. طالقانی برای بررسی حوادث دوران حکومت خودمختار مزبور و وقایع پس از سقوط آن و حمله ارتش به آذربایجان سفر کرده بود. او پس از بازگشت از سفر گزارشی از وقایع آذربایجان ارائه که در آذرماه ۱۳۲۵، مجله آتین اسلام آن را منتشر کرد. گزارش طالقانی، مورد پسند روحانیان سنتی نبود. او در بخشی از گزارش خود آورده بود: «اما راجع به بی‌ناموسی دموکرات‌ها، اگرچه به طور قطع وقایعی انجام گرفته اما من مدرک صحیحی به دست نیاوردم، فقط خانهای که به نام خانه «مدنیت» تأسیس نموده بودند می‌گفتند از جمله تبلیغاتشان در آنجا تبلیغات ضدعقاف بوده. ولی به عقیده من انصافاً باید اعتراف نمود، تمام بی‌عفتی‌هایی که سراغ می‌دادند به اندازه یک روز جمعه تابستان دربند در شمیران نبوده.»

در تیرماه ۱۳۲۸، در حالی که چند روزی به پایان پانزدهمین دوره مجلس شورای ملی مانده بود قرارداد الحاق گس – گلشائیان درباره نفت جنوب از طرف دولت وقت به مجلس رفت، لیکن با تلاش نمایندگان اقلیت بررسی نهایی این قرارداد به مجلس بعدی واگذار شد. در مهرماه سال ۱۳۲۸ وقتی اعمال نفوذ در انتخابات دوره شانزدهم مجلس زمینه انتخابات آزاد را از بین برد، دکتر محمد مصدق و ۱۹ تن از رجال سیاسی در اعتراض به انتخابات انجام شده تحصن و سپس اعتصاب غذا کردند. پایه‌های جبهه ملی ایران، توسط همین ۲۰ نفر شکل گرفت و در آن همان سال اعلام موجودیت کرد. با فشار مصدق و همراهانش، انتخابات تهران باطل شد و با برگزاری دوباره انتخابات، مصدق به عنوان نماینده اول به مجلس راه یافت و به سرعت رهبری جنبشی بزرگ را بر عهده گرفت. در آذر ۱۳۲۹، کمیسوین نفت مجلس اعلام کرد که قرارداد الحاقی مزبور برای استیفای حقوق ملت ایران کافی نیست و افسانده آن سال نیز تصمیم این کمیسوین مبنی بر ملی‌شدن صنعت نفت به مجلس ارائه شد و به تصویب رسید. پس از چند ماه کشمکش، در هفتم اردیبهشت ۱۳۳۰، شاه به نخست‌وزیری مصدق تن داد. سال‌های ۱۳۳۰ تا ۱۳۳۲ ایران مرکز تحولات بزرگ است. طالقانی که از اواخر سال ۱۳۲۸ مرکز فعالیت خود را به مسجد هدایت (در نزدیکی خیابان لاله‌زار تهران) منتقل کرده و روش تفسیر جدید قرآن را آغاز کرده بود، در این سال‌ها به نهضت ملی ایران و رهبر آن مصدق دلبسته شد. احترام و ستایش بی‌سابقه طالقانی از مصدق، نشان از تأثیر مهم برنامه مصدق در زندگی طالقانی دارد. بعدها زمانی که مصدق درگذشت، طالقانی در زندان

ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات

چهارشنبه ۲۷ شهریور ۱۳۹۸ - سال نودوچهارم - شماره ۲۷۳۸۱

مروری بر زندگی و مبارزات آیت‌الله سید محمود طالقانی

حیدر ستوده – کارشناس ارشد تاریخ

بود. در سال ۱۳۴۶ که از زندان آزاد شد به احمدآباد و مزار مصدق رفت و ضمن اهدای یک جلد از تفسیر پرتوی از قرآن که در زندان نگاشته بود در صفحه اول آن نوشت: «بسم‌الله العزیز المنتقم، اهدای ثواب تلاوت و تفکر در آیات این جلد از تفسیر به روح پاک و شکست‌ناپذیر مفخر شرق و اسلام و موجب سربلندی ایرانیان شرافتمند مرحوم جناب دکتر محمد مصدق، رحمت‌الله و بر کاته علیه.»طالقانی با دیگر رهبران نهضت نیز ارتباط داشت. گویا آیت‌الله کاشانی چند بار در جلسات تفسیر قرآن وی در مسجد هدایت حاضر شده است. دکتر سجایی به یاد می‌آورد که «بدم ایشان به همراه ملازمان که شعبان جعفری (معروف به بی‌مخ) هم جلوار آنها بود به مسجد هدایت آمد و مدتی نشست. ولی بعدها که در مصدق اختلاف پیدا کردبا طالقانی هم مخالف شد». کودتای ۲۸ مرداد پایان پروژه مصدق بود. طالقانی بعدها طی سخنانی که بر مزار مصدق ایراد کرد ریشه شکست را اختلاف‌های داخلی در نهضت ملی دانست. او در همان جا نیز از مصدق ستایش کرد و گفت: «شخص دکتر مصدق که بود؟دکتر مصدق مردی بود تحصیلکرده،ولی در زندگی اشرافی، در طبقه اشراف و دربار با پیرامون دربار، او تغییر کرد و تحول یافت و مرد ملت شد. مرد اجتماع و نهضت شد. همانطور که قرآن درباره موسی بیان می‌کند. طالقانی سپس به اختلاف‌های داخلی در نهضت اشاره کرده و گفت: «یادم هست

روزی که در بین مردم گفت‌وگو بود که آیت‌الله کاشانی از زاهدی حمایت می‌کند و توطئه‌ای در کار است، به تنهایی به منزل ایشان واقع در پل چویی رفتم، تنها بود. در اتاقی به انتظار نشستم. وقتی که آمد ظرف خربزهای در دست داشت، به عنوان تعارف جلو من گرفت. تا خربزه را بریدم گفتم: حضرت آیت‌الله دارند زیر پایت پوست خربزه می‌گذارند، مواظب باش! گفت نه اینطور نیست، حواسم جمع است. گفتم: شما را مرد پاک و مبارزی می‌دانم، مبارزات شما در عراق علیه انگلستان فراموش ناشدنی است. شما این مزایا و این سوابق را دارید درست متوجه و هوشیار باشید که تفرقه ایجاد نشود، گفت خاتراتن جمع باشد.»

روز بعد از کودتا، عدای از مردان ملی و مذهبی، نهضت مقاومت ملی را پایه‌گذاری کردند. از جمله این افراد آیت‌الله سیدرضا زنجانی، آیت‌الله سیمحمود طالقانی، سیدجعفر غروی، پدالله سجایی، مهدی بازرگان، حسین شام‌حسینی، داریوش فروهر و بسیاری دیگر بودند. اولین اطلاعیه نهضت مقاومت روز ۲۹ مرداد منتشر شد که در آن از بازاریان خواسته شد بود، بازار تهران را تعطیل کنند. با وجود فشار حکومت نظامی کودتا، بازار تا صدور اعلامیه‌ای دیگر از طرف نهضت مقاومت، گشوده نشد. در نیمه دوم شهر یورماه، کمیته مرکزی نهضت مقاومت تشکیل شد. طالقانی در این سال‌ها عضو کمیته روحانیون بود. در شهریور ۱۳۳۲، علی امینی، نماینده

دولت کودتا، قرارداد کنسرسیوم را درباره نفت جنوب امضا کرد که مورد اعتراض گسترده مخالفان قرار گرفت. اولین واکنش نامه‌ای با امضای بیش از ۲۵ تن از شخصیت‌های روحانی و دانشگاهی از جمله: سیدرضا زنجانی، سیدمحمد طالقانی، علی اکبر دهخدا، پدالله سجایی، خلیل ملکی، مهدی بازرگان، محمد نخشب و… بود.

در این نامه قرارداد مزبور غیرقانونی و خارج از اراده ملت توصیف شده بود. واکنش دولت زاهدی به این نامه، اخراج ۱۲ تن از اساتید دانشگاه تهران بود. در این سال‌ها، طالقانی، کوشش‌های فکری خود را افزایش داد. در سال ۱۳۳۲، کتاب «اسلام و مالکیت در مقایسه با نظام‌های اقتصادی غرب» و در سال ۱۳۳۴ کتاب «تنبیه‌الامه و تنزیه‌المله، یا حکومت از نظر اسلام» تألیف علامه نائینی، عالم دوره مشروطه را با مقدمه و توضیحاتی منتشر کرد. عبارت حکومت از نظر اسلام را طالقانی اضافه کرده بود. او همچنین در کنفرانس‌های اسلامی مختلفی که خارج از ایران و در کشورهای اسلامی برگزار می‌شد، شرکت کرد. از جمله در سال ۱۳۳۱ در موتمر شعوب‌المسلمین در کراچی و در سال‌های ۱۳۳۸ و ۱۳۴۰ در موتمر اسلامی قس شرکت کرد. در سال ۱۳۳۸ به نمایندگی از طرف آیت‌الله بروجردی برای رساندن پیام ایشان به شیخ شلتوت؛ مفتی مصر به آنجا سفر و در جلسه دادگاه، طالقانی سکوت خود را شکست و آیاتی از سوره الفجر را

سیاسی ایران سرکوب شده بودند. دهم فروردین ۱۳۴۰، آیت‌الله بروجردی درگذشت و با معرفی مراجع چندگانه مذهبی، این تصور به وجود آمد که قدرت روحانیت تضعیف شده است.

شانزدهم اردیبهشت، علی امینی مامور تشکیل کابینه شد و شاه نیز ایران را ترک کرد. امینی به دلیل نقشی که در تصویب قرارداد کنسرسیوم نفتی پس از کودتا داشت هیچ‌گاه مورد اعتماد نیروهای ملی قرار نگرفت. از طرفی شاه نیز از طرف او احساس خطر می‌کرد. با تشکیل دولت امینی فضای سیاسی بازتر شد. جبهه ملی دوم نیز از تاریخ سی‌ام تیر ۱۳۳۹ به همت اعضای نهضت مقاومت تشکیل شد و برای شرکت در انتخابات مجلس بیستم اعلام آمادگی کرد.

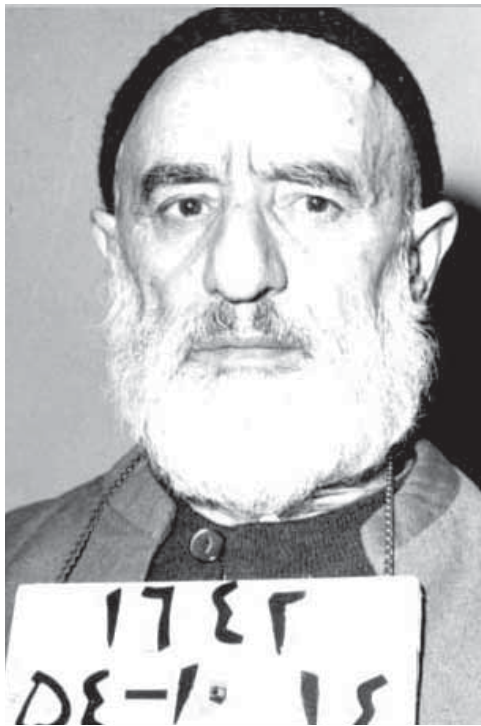
در بین اعضای جبهه ملی، اختلاف نظرهایی بروز کرده بود. بازرگان و دوستانش گرایش‌های مذهبی در جبهه ملی دوم را نمایندگی می‌کردند و نسبت به آنان مواضع رادیکال‌تری داشتند. این اختلاف‌ها نهایتاً منجر به ایجاد حزب چنگاکنامی به نام «نهضت آزادی ایران» شد. این حزب روز ۲۷ اردیبهشت ۱۳۴۰ اعلام موجودیت کرد. تأسیس نهضت، قبلاً توسط بازرگان به اطلاع مصدق تبعیدی رسیده بود و او آن را تأیید کرده بود. آیت‌الله طالقانی، دکتر سجایی و مهندس بازرگان، بنیانگذاران اولیه گروه جدید بودند. در اولین جلسه این حزب، بازرگان به عنوان دبیر کل آن انتخاب شد که تا پایان عمرش این عنوان را داشت.در تیرماه ۱۳۴۱، علی امینی استعفا و ایران را ترک کرد. پس از او اسدالله علم مأمور تشکیل کابینه شد. گفته می‌شد که شاه با آمریکا به توافق رسیده است که خود اصلاحات مورد نظر را پیش ببرد و نیازی به امینی نیست. شانزدهم مهر ۱۳۴۱، لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی از طرف دولت تقدیم مجلس شد. مفاد این لایحه مورد اعتراض شدید روحانیون قرار گرفت و دولت آن را در دهم آذرماه پس گرفت.

یک ماه بعد شاه اصول شش‌گانه‌ای را به عنوان انقلاب سفید اعلام کرد. این اصول – از جمله اعطای حق رأی به زنان، تقسیم اراضی و سوگند به کتاب آسمانی به جای سوگند به قرآن – مورد اعتراض علما از جمله آیت‌الله خمینی قرار گرفت و تظاهرات پراکنده‌ای در شهرها انجام شد. بین روزهای سوم تا چهارم بهمن، بیست و دو تن از اعضای جبهه ملی و نهضت آزادی، چند دانشجو و سه نفر روحانی – از جمله آیت‌الله طالقانی – دستگیر شدند. طالقانی به زندان قزل‌قلعه منتقل و اوایل خرداد ۱۳۴۲ آزاد شد.

در این فاصله نیروهای وابسته به دولت به مدرسه فیضیه قم حمله کرده و طلاب مدرسه را به شدت مضروب کرده بودند، چنانچه دو تن در آن میان کشته شدند.۱۲ و ۱۳ خرداد مقارن با تاسوعا و عاشورای حسینی، تظاهرات گسترده‌ای در تهران صورت گرفت. در پانزدهم خرداد ۴۲ این اعتراض‌ها گسترده شده و سراسر کشور را فرا گرفت. این خیزش گسترده در بسیاری از شهرها از جمله در قم، تهران، ورامین، شیراز، مشهد و تبریز صورت گرفت و بسیاری از مردم کشته شدند. در بعضی از شهرها و از جمله تهران حکومت نظامی اعلام شد و بسیاری از روحانیون، از جمله آیت‌الله حاج حسن قمی در مشهد، آیت‌الله شیخ بهاءالدین محلاتی در شیراز، آیت‌الله سیدمحمد طالقانی در تهران و آیت‌الله خمینی در قم دستگیر شدند. پس از قیام ۱۵ خرداد فضای سرکوب در کشور گسترش یافت و در عین حال شرایط سیاسی با مذهبی پیوند خورد. آیت‌الله طالقانی به زندان قصر منتقل شد. حدود۲۰ روزی آزاد و سپس دوباره دستگیر شد. به گفته بازرگان سازمان امنیت برای سنگین‌تر کردن اتهام طالقانی توطئه‌ای چیده بود. دو تن از ماموران ساواک، مقداری دینامیت به منزل طالقانی می‌برند و در انبار مخفی می‌کنند. همچنین اطلاعیه‌ای به پرویز عدالت‌منش – خواهرزاده آیت‌الله – می‌دهند تا منتشر شود. این دادگاه در روز شانزدهم دی‌ماه۱۳۴۲ حکم خود را صادر کرد. براساس این حکم سیمحمود طالقانی به ۱۰ سال حبس محکوم شد. در آخرین جلسه دادگاه، طالقانی سکوت خود را شکست و آیاتی از سوره الفجر را

چهلمین سالگرد آیت الله طالقانی

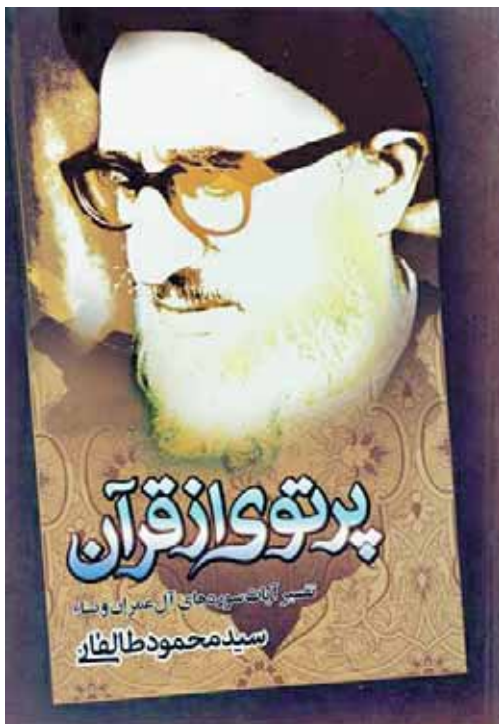
قرائت کرد: «لم تر کیف فعل ربک بعد، ارم ذات المعاد. آیا نمی‌نگری که پروردگارت با عاذ چه کرده؟ با آن کاخ‌های افرشته ارم؟» پس از پایان محاکمه تمامی متهمان به جز طالقانی به حکم صادره اعتراض و درخواست کردند اتهام آنان در یک دادگاه صالح رسیدگی شود.در تمام طول محاکمه در دادگاه بدوی و سپس تجدیدنظر، طالقانی علاوه بر اینکه سکوت کرده بود، هنگام ورود دادرسان و رئیس دادگاه از جای خود حرکت نمی‌کرد. این دادگاه پس از محاکمه مصدق، مهم‌ترین دادگاه سیاسی تشکیل شده بود.

در دادگاه تجدیدنظر به جز طالقانی بقیه متهمان از خود دفاع کردند و دفاعیات بازرگان به متنی مهم برای مبارزان سیاسی تبدیل شد. در همان جا بود که بازرگان پیش‌بینی کرد که آنها آخرین گروهی باشند که از راه قانونی خواسته خود را پیگیری می‌کنند. آیت‌الله طالقانی تا سال ۱۳۴۶ در زندان بود و در آبان آن سال از زندان قصر آزاد شد. او طی سال‌های زندان چند جلد از تفسیر پرتوی از قرآن را نوشت. پس از آزادی به مسجد هدایت بازگشت و برنامه تفسیر خود را از سر گرفت. با آغاز فعالیت فکری علی شریعتی به همکاری او پرداخت و بی‌تردید تنها کسی که در میان روحانیان صریحاً و به صورتی ستایش‌آمیز از شریعتی حمایت کرده است، طالقانی است. با بسته شدن همه راه‌های مبارزه قانونی، مبارزات سیاسی در ایران به سرعت به سمت رادیکالیسم چپ رفت و مدل آمریکایی لائین و جنگ چریکی به عنوان مدلی برای تحول در ایران پذیرفته شد. همزمان با دستگیری اعضای نهضت آزادی، گروه‌های از جوانان نزدیک به این گروه و همچنین جوانانی با گرایش‌های چپ مارکسیستی به سوی مبارزه مسلحانه کشیده شدند. در رمضان سال ۱۳۵۰، به علت ارتباط با گروه‌های مبارز دستگیر شد و پس از یک ماه بازداشت به سه سال تبعید در زایل محکوم شد. در دادگاه تجدیدنظر این حکم به ۱۸ ماه تبعید در بافت کرمان تغییر یافت. در خرداد ۱۳۵۲ طالقانی به تهران بازگشت. اما تحت نظر بود و از سخنرانی و فعالیت‌های او جلوگیری می‌شد. او بار دیگر در آذرماه ۱۳۵۴ دستگیر شد. این بار بدون محاکمه، دو سال در زندان ماند و در محاکمه‌ای دیر هنگام به ۱۰ سال زندان محکوم شد. باز هم اتهام او ارتباط با سازمان مجاهدین بود. با اوج‌گیری انقلاب در سال ۵۷، طالقانی در آبان‌ماه آن سال آزاد شد. از آبان ۵۷ تا بهمن ۵۷ انقلاب در داخل ایران تحت توجه طالقانی و رهبری امام راحل(ره) ادامه یافت. اعلامیه او برای انجام تظاهرات در روزهای ۱۹ و ۲۰ آذرماه (عاشورا و تاسوعا) با استقبال میلیونی مردم مواجه شد. انقلاب به سرعت پیروز شد و طالقانی در جایگاهی فرادست قرار گرفت. ریاست شورای انقلاب و سپس عضویت در مجلس بررسی نهایی قانون اساسی، دو سمت رسمی او در حکومت جدید بود. در طول چند ماه آخر زندگی‌اش به جز اقامت نامه جمع تهران، چند باری نیز به کردستان رفت تا با معترضان مذاکره کرده و شورش‌ها را آرام کند. در آخرین سخنرانی خود هدف پیامبر را آزادی خواند و بر اهمیت شوراها تأکید کرد. او گفت: «خودری از خودخواهی را کنار بگذاریم. گروه‌گرایی را از فرصت‌طلبی و تحمیل عقیده یا خدای نخواستہ استبداد نیز برده دین را کنار بگذاریم و بیایید با مردم، با دردمندا، با رنج‌کشیدها و با محروم‌ها همصدا باشیم.» او سه روز بعد در ساعت ۱۴:۵۵ بامداد دوشنبه، نوزدهم شهریور ۱۳۵۸ درگذشت. امام خمینی یکی از غمبارترین خطابه‌ها را در رثای طالقانی و سوگاری ده‌ها میلیون ایرانی ایراد فرمودند. یادش جاودانه باد.

تفسیر «پرتوی از قرآن» نوشته مجاهد نستوه مرحوم آیت الله طالقانی تفسیری است که تدوین آن مقارن با یکی از مهمترین مقاطع تاریخ سرزمین اسلامی ما بوده است. این تفسیر در روزگاری نوشته شده که ایران مانند سایر سرزمین های اسلامی خود را با مسائل ناشی از سیطره تجدد روبه رو می دید و مصلحان ما با پیش چشم داشتن تجربه مصلحان در سایر بلاد اسلامی به تازگی می کوشیدند تا با چالش های سهمناکی که تجدد پیش رویشان نهاده بود پنجه درافکنند و البته در این رویارویی، به بازگشت به قرآن توجهی خاص داشتند. به قول بهاء الدین خرمشاهی بازگشت به قرآن و نهضت عظیم تفسیرنویسی در قرن چهاردهم بارزترین مختصه و مشخصه انقلاب اصلاحی فراگیر یا رنسانس اسلامی است. مرحوم طالقانی در این زمان و پس از خوت زمستانی سال های پیش از شهریور ۱۳۲۰، همراه با مصلحان بیدار و دردمندی چون استاد شهید مطهری، مهندس بازرگان، استاد محمدتقی شریعتی و فرزند ایشان مرحوم دکتر شریعتی سعی کرد تا با رجوع به سنت و تأملی دوباره در آن و با درک شرایط زمانه، پاسخی درخور برای پرسش های زمان خویش بیابد. رویکردهای نواندیشانه مرحوم طالقانی در تفسیر پرتوی از قرآن را باید با توجه به این شرایط دشوار تاریخی فهمید. ایشان خود در این باره می گوید: «من خودم به یاد دارم در حدود سال ۱۳۱۸ الی ۱۳۲۰ که از قم به تهران برگشتم... شروع کردم تفسیر قرآن گفتن. از دو طرف کوبیده می شدیم: از یک طرف مجامع دینی که چه حقی دارد کسی تفسیر قرآن بگوید؟ این قرآن در دست باید خوانده بشود و به قرائتش مردم بپردازند... و چقدر من خودم فشار تحمل کردم تا بتوانم این راه را باز کنم که قرآن برای تحقیق است، برای تفکر و تدبر است نه برای صرف خواندن و تپیدن و تبرک جستن. همانطوری که سید انقلابی ما، مرحوم سید جمال الدین، قبل از آن گفت. تکیه او هم برای حرکت مسلمانها و برای بیداری مسلمانها همین بود که چرا قرآن برکنار شده است.» «پرتوی از قرآن» با وجود کامل نبودنش یکی از تفاسیر موفق در روزگار ماست که خوشبختانه مورد استقبال قشر تحصیل کرده و روشنفکر نیز واقع شده است. طبق خاطره مشهوری که حجت الاسلام سید محمود دعایی نقل کرده این تفسیر مورد توجه خاص امام خمینی رحمه الله علیه نیز واقع شده است. این تفسیر پنج جزء قرآن یعنی یک ششم آن را در برمی گیرد که شامل ابتدای قرآن تا اوایل سوره نساء و نیز جزء سی ام است. در ضمن پیوستی با نام «فرهنگ پرتوی از قرآن» دارد که گردآورده سید محمد مهدی جعفری است و لغات و اصطلاحات این شش جلد را که مرحوم طالقانی به شیوه خاص خود توضیح داده و معنی کرده یکجا گرد آورده است.

حامد شیوا - عضو هیئت علمی دانشگاه مفید قم

نواندیشی علمی در پرتوی از قرآن

یک نظریه علمی به تفسیر یک آیه می پردازد. در این زمینه به چند نمونه توجه می کنیم:

الف) تفسیر ایشان از هفت آسمان در آیه ۲۹ بقره چنین است: «می توان باور نمود که مقصود از هفت آسمان همان همان اختران منظومه شمسی جهان ما باشد...» ایشان این احتمال را هم روا می داند که مراد از هفت آسمان طبقات جوی باشد.

ب) نمونه دیگر، تفسیر آیه ۶۰ سوره هود است: «آیه ۶۰ سوره هود، با بیان دیگر سلطه و نفوذ تربیت و تکامل را بر همه چندگان می رساند: «ما من دایه الا هو اخذ ناصیتهای ان ربی علی صراط مستقیم»... ناصیه موی جلوی سر است، گویا اشاره و استعاره است از محل و مرکز ظهور تکامل - چنان که در سوره علق نسبت خطا و کذب را به ناصیه داده «ناصیه کاذبه خاطئه» زیرا مغز است که به وسیله سلسله اعصاب ادراکات را ضبط و ثبت می نماید و به میراث در اعقاب همی باقی می گذارد و پیوسته ساختمان اعصاب و مغز کاملتر می شود و جلو می رود.»

ج) مفسر در تفسیر سوره شمس نیز می گوید یکی از معانی ریشه «طحی» در آیهی «والارض و ماطبیها»، «پرتاب کردن کره» است و سپس می افزاید از این آیه کوتاه و فشرده این حقایق صراحتاً و ضمناً استنباط می شود که زمین در آغاز به منشائی پیوسته و خود فشرده بوده، سپس نیرویی بی نام آن را به صورت کره ای از منشأ اصلی جدا کرده و دور رانده که لازمه این دفع، حرکت وضعی آن است و واقع شدن زمین در میان دو نیروی جذب و دفع، موجب حرکت انتقالی آن می گردد. د) گاه هم مفسر بدون آنکه در صدد تفسیر یک آیه باشد به توجیه آن از منظر دانش جدید می پردازد، چنانکه مثلاً در تفسیر آیه ۱۷۳ بقره، حرمت میتنه را چنین توجیه می کند: «... وسیله دفاعی «گلوبول های

تفسیر علمی را که عمدتاً به دوره جدید تعلق دارد نوعی از تفسیر مبتنی بر این فرض دانسته اند که همه یافته های دانش طبیعی جدید در قرآن پیش بینی شده و بسیاری از اشارات آشکار به این یافته ها در آیات قرآن قابل کشف است. سرآغاز جدی تفسیر جدید «تفسیر القرآن و هو الهدی و الفرقان» اثر سید احمدخان هندی است. اما چنانکه می دانیم بهترین نمونه تفسیر علمی تفسیر «الجواهر فی تفسیر القرآن الکریم» اثر طنطاوی جوهری است که برخی به استفاده مرحوم طالقانی از آن در تفسیر علمی اشاره کرده اند.

در جایی دیگر همدانه به نقد سید احمدخان هندی و نقد تفسیر علمی و عصری از سوی مرحوم سید جمال الدین اشاره می کند. این سخن نیز در بیان محدودیت دانش تجربی قابل توجه است: «علوم تجربی و مادی نمی تواند و نباید مدعی باشد که به خارج از حدود ماده و انسان ها را به توحید و سعادت حقیقی رساند.»

در جایی دیگر نیز می گوید: پیشروان علوم طبیعی به نارسایی خود در فهم ماهیت و علل فاعلی و غایی حیات اعتراف می نمایند» و آنگاه در تأیید این سخن نام چند کتاب را می آورد.

نمونه دیگر: طالقانی با وجود حاکمیت گفتمان علمی و به ویژه نظریه های زیست شناسی و وراثت در آن زمان و با آنکه خود ایشان نیز بارها به این نظریه ها اشاره دارد، هرگز مانند برخی از هم روزگاران خود مرعوب این نظریه ها نیست و مثلاً در جایی برخی از فرضیات نظریه تکامل را شدیداً نقد می کند.

به قول خرمشاهی مرحوم طالقانی «به خوبی می دانسته است که چراغ دین را با روغن علم جدید نمی توان روشن نگاه داشت و از حصر و حد علم هم به خوبی آگاه بوده است.»

۲- از برخی دیگر از سخنان مرحوم طالقانی بر می آید که با پذیرش

سفید» آن از میان می رود و کشتزار مساعدی برای تغذیه و رشد انواع بیماری می باشد و همچنین خونی که از بدن حیوان خارج شده باشد.» این سخنان، تأثیر گفتمان علم گرایانه دهه های ۴۰ و ۵۰ را بر ایشان نشان می دهد که جز ایشان، در آثار کسانی چون مرحوم مهندس بازرگان، دکتر سبحانی، مرحوم شهید پاک نژاد و دیگران نیز آشکار است.

۳- اما به نظر می رسد روش غالب طالقانی در تفسیر علمی آن است که با رعایت اعتدالی میان دو رویکرد قبل، ارتباط آیه ای را با یک نظریه علمی بیان می کند. شیوه ایشان در این بخش اغلب چنین است که در متن به یک نظریه علمی مانند کشفیات مندل و نظریه وراثت (ج ۵، صص ۹۸)، نظریه تکامل (ج ۵، ص ۱۰۴)، تولید مثل گیاهان (ج ۵، ص ۱۱۳)، نظریه های زمین شناسان درباره کوه ها (ج ۳، ص ۱۲)، کشفیات فیزیک نجومی درباره خورشید (ج ۳، ص ۱۶)، نظریه های علم ژنتیک (ج ۳، ص ۱۴۶) نظریات علمی درباره تغذیه (ج ۳، ص ۱۵۴) و... اشاره می کند و در پاورقی به تفصیل و با استفاده از منابع گوناگون، مانند «یک، دو، سه، بی نهایت» و «پیدایش و مرگ خورشید» از ژرژ گاموف، «علم به کجا می رود» و «تصویر جهان در فیزیک جدید» از ماکس پلانک، «وراثت» اثر ژان روستان، «فرسایش و دگرگونی زمین» از ژرم ویکوف و... آن نظریه را شرح می دهد.

مرحوم طالقانی در تفسیر آیات نخست سوره طارق می گوید: «مقصود این نیست که آیات قرآن با آنچه محصول انظار و افکار این گونه دانشمندان است از هر جهت تطبیق شود. منظور از ذکر این شواهد علمی درباره این آیات و دیگر آیات، بیش از این نیست که دریچه تفکر در آیات قرآن بازتر گردد، زیرا در حقیقت رموز و اشارات کلام پروردگار را مانند اسرار خلقتش جز خود او کسی نمی داند.»

خاطره و سروده ای به یاد آیت الله طالقانی
از دکتر طاهره صفارزاده:

در آفتاب خطبه او

در زمانی که دانشگاه اخراج شدم، جوان هایی که ذوق هنری داشتند به منزل من آمدند و آثارشان را برای بررسی و نقد در اختیارم می گذاشتند. بعد از مدتی متوجه شدم آنهایی که غرق مذهبی دارند؛ کمتر به مطالعه ادبیات اجتماعی مدرن توجه می کنند و بیشتر به تکرار مدح و نعت اولیاء و با مضامین حماسی دل سپرده اند و از تکنیک های هنری کمتر سراغ گرفته اند. تصمیم گرفتم مرکزی برای آموزش های هنری مختلف و نقد و بررسی هنر با دیدگاه اسلامی ایجاد کنم. فکرم را با آقای گرمارودی در میان گذاردم. ایشان پیشنهاد کرد که برای انتخاب نویسندگان و هنرمندان مسلمان در تشکیل چنین کانونی، سراغ آقای طالقانی بروم. ایشان تازه از زندان آزاد شده بودند. با محبت و بزرگواری خاصی ما را پذیرفتند و به من جمله ای دلنشین را فرمودند که هرگز از یادم نمی رود. گفتند، «خانم صفارزاده! به جدم قسم شعر شما در زندان به ما روحیه می داد.» از ایشان تشکر کردم و نظرشان را درباره تأسیس مرکزی با نام «کانون فرهنگی نهضت اسلامی» جویا شدم. ایشان، هم لزوم آن را تأیید کردند و هم همکاری افرادی را پیشنهاد دادند. البته بعداً آقای گرمارودی گفتند، «سری هم برویم خدمت شهید باهنر.» ایشان هم در معرفی دعوت از افراد اهل قلم سرشناس مسلمان، همراهی ارزشمندی کردند و به لطف خداوند، در این کانون فرهنگی، هر چند با دست خالی از امکانات مادی، در رشته های عکاسی، سینما، تئاتر، گرافیک، نقد شعر و داستان به همت استادانی که از من مجری تقاضای حق التدریس نمی کردند؛ سیصد هنرجو با اصول هنری روز آشنا شدند و پس از سپری شدن دوران «نهضت» به خدمت «انقلاب» در آمدند و نام آن هم به «حوزه هنری» وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی تغییر یافت.

ایشان یک روحانی روشن بین با ذهنیت آگاه و جهان بینی وسیع بودند. دین را برای ساختن انسان می خواستند نه انسان را برای دین. من طی چند جلسه، با طرح سوالاتی درباره موضوع لزوم تطابق دادن برخی از رساله های فقهی که فهم دین را مشکل کرده اند با مقتضیات روز، نظرشان را جویا شدم و ایشان در پاسخ با سعه صدر تصدیق کردند که این کوشش فرهیخته باید با همکاری روشنفکران دینی و علمای واقع بین و صاحب نظر انجام شود. مثلاً از جمله پرسش های من این بود که چرا حکم زکات که در ۲۶ آیه قرآن همراه حکم نماز آمده و معرف حکمت الهی در اهمیت توازن بین زندگی معنوی و مادی انسان است؛ به دلایل واهی مورد بی اعتنائی قرار گرفته است؟ از حقوق ناکافی یک مسلمان عیالوار کسر می شود و ثروتمندان که برخی چند میلیارد در بانک ها سرمایه گذاری های کلان، پشتوانه زندگیشان است، به بهانه این که جوو کشمش و گندم و گاو و گوسفند (چیزهایی که در حکم زکات قرن ها پیش آمد) ندارند، خود را از پرداخت زکات معاف می دارند و جامعه اسلامی دچار اختلاف طبقاتی و استقراض خارجی روز افزون تری می شود؟

در آفتاب خطبه او

به مستقیم می اندیشد در راه / به مستقیم می اندیشد در خط / میانه روها / زیاده روها / کناره روها همه به راه می اندیشند

و او به مستقیم می اندیشد

به خط صادقانه ترین بودن

امام به چاه سخن می گوید

و گریه می کند در چاه

و جان کوچک تاریخ

چاه همیشگی تکرار است

برای گریه های عظیم

برای گریه های امامان

و چون به پند و خطبه می آغازد

از ارتقاع آفتاب صدایش

خروش مهر و خرد می بارد

و سرزمین ظلم

و سرزمین نحس

بدل می شود به سعدآباد

و فرد بدل می شود

به جمعیت

و چشم بدل می شود

به بینایی

و انسان می بیند

که خودبینی

چه جانور بی مغزی است

و می بیند

که بر فراز شانه های زخمی او

چه بارهای بزرگی نشسته است

بار شکایت همه ی مظلومان

بار تسلی همه محرومان

بار هدایت همه ی بی باوران

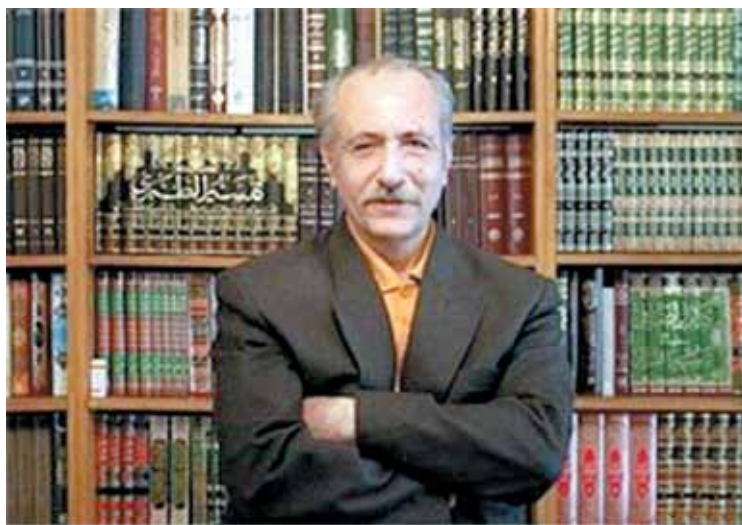
بار شماتت همه ی بدخواهان

بار امامت همه تنهاییان

غروب ۲۱ رمضان، پس از شنیدن سخنرانی
آیت الله طالقانی از کاخ سعدآباد

یک پرسش و یک پاسخ با استاد بهاءالدین خرمشاهی

درباره آثار قرآنی زنده یاد آیت الله طالقانی بیش از هر کس جناب دکتر محمد مهدی جعفری و استاد بهاءالدین خرمشاهی شایسته اظهار نظر هستند و ما به مناسبت چهلمین سالگرد هجرت آیت الله فقید از خاک به افلاک کوشیدیم با هر دو تماس بگیریم. متأسفانه دکتر جعفری در دسترس نبودند و استاد خرمشاهی کسالتی داشتند اما مانند همیشه حق مطلب را (ولو کوتاه) ادا کردند و پرسش ما را درباره کیفیت و اهمیت پرتوی از قرآن در تفاسیر عصر حاضر، کتاب پاسخ گفتند. نامه مشفقانه و زیبایی هم نگاشتند و از جمله در جستاری از نامه نوشته اند: اینکه در گفتگوی تلفنی از راه مهر و تجربه فرمودید که گوشه گیری نکنم، در درجه اول از مهربانی و عواطف انسانی شما سپاسگزارم. در درجه دوم عرضم این است که آقای فانی از سیمرغ و عنقا مغرب [پدیده عرفانی و اصطلاح بر ساخته ابن عربی] هم گوشه گیر تر و خانه نشین تر است. بنده هم وقتی شمردم دیدم بیش از ۵۰ سال است که علی الدوام کار می کنم، هول کردم. اگر داروهای اعصاب و «متانت» نباشد، ضعف بی حساب مرا از پا می اندازد و یک روز می نوازدم... یک روز می آید که من فردا ندارم / کاری در این دنیا و مافیها ندارم... می گویند یک روز یکجا نشینی به اندازه ۱۰-۱۲ تا سیگار کشیدن است. بنده بیش از ۵ دقیقه نمی توانم بایستم. باری اما شمای پهلوان باید در عرصه باشید: تا چه بازی رخ نماید بیدقی خواهیم راند (حافظ).

مهم ترین و مشهورترین اثر قرآن پژوهانه مبارز محبوب و مجاهد نستوه، روانشاد آیت الله سید محمود طالقانی، برخلاف تصور کسانی که فقط همین اثر را از فعالیت های علمی و قلمی ایشان می شناسند، از این بزرگمرد، در حدود ده کتاب باز مانده که اغلب آنها به چاپ و حتی تجدید چاپ رسیده است. برای شناخت دقیق، ولو اجمالی آنها به مقاله بلند «طالقانی، سید محمود» در دایره المعارف تشیع، که به قلم یار دیرین و احیاگر تفسیر و بعضی دیگر از آثار این مصلح بزرگ، و هم بند و هم رزم ایشان، استاد سید محمد مهدی جعفری مراجعه فرمایید. این بنده سعادت دوستی و حتی شاگردی نزد حضرت آیت الله طالقانی را نداشته ام. فقط در اوایل ایام پس از پیروزی انقلاب اسلامی کشورمان که ایشان امامت نماز جمعه را عهده دار بودند، افتخار داشتم که جزو مأمومین باشم. نیز در «یادنامه ابودر زمان» قصیده و نوشته ای از بنده درج شده است. همچنین در کتاب تفسیر و تفاسیر جدید که چند سال پس از یادنامه به طبع رسید، دو مقاله یکی در شرح زندگی ایشان و دیگری در بررسی و معرفی پرتوی از قرآن، در جوار معرفی سایر اصلاح گران ایرانی و مصری از عصر سید جمال الدین اسدآبادی و شرح انتقاد او از تفسیر علم گرایانه افراطی سیر سید احمدخان هندی، نوشته ام.

«پرتوی از قرآن» تفسیر تمامی قرآن کریم نیست، بلکه فقط تفسیر چند جزء اول از سورة فاتحه تا آیه ۲۸ سورة نساء و تمامی جزء سی ام / پایانی قرآن است. [برای تفصیل بیشتر به مقاله «پرتوی از قرآن» نوشته دکتر سید محمد مهدی جعفری در «دایره المعارف تشیع»، و مقاله تفسیر «پرتوی از قرآن» نوشته آیت الله سید محمد علی ایازی در «دانشنامه قرآن و قرآن پژوهی» نیز کتاب «تفسیر و تفاسیر جدید» اثر بهاءالدین خرمشاهی مراجعه فرمایید] تفسیر «پرتوی از قرآن» گرایش علمی و اجتماعی و عرفانی دارد. و گرایش عرفانی آن بیشتر جنبه اخلاقی و تهذیب و طهارت نفس دارد. این اثر از ثمرات اصلاح گری و نهضت بازگشت به قرآن است و بارها در ۶ جلد به چاپ و تجدید چاپ رسیده است؛ جامع و طابع دیراست کامل ۶ جلدی آن استاد سید محمد مهدی جعفری است.

